

**Zuglói Hajós Alfréd Magyar-Német
Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
1142 Budapest, Ungvár u. 36.
☎, fax: 251-3080**

Pedagógiai program

Készült

2011 augusztus

Hatályos

2011. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

NEVELÉSI PROGRAM.....	4
1. Az iskola jogállása	4
2. Pedagógiai alapelvek, az iskola öndefiníciója.....	4
3. Az iskola nevelési programja	6
3.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka.....	6
3.2. Személyiségfejlesztés.....	7
3.2.1. Az értelem kiművelése	7
3.2.2. A segítő életmódra nevelés	8
3.2.3. Az egészség- és a környezeti nevelés programja	8
3.2.3.1. Az egészségnevelés terve	8
3.2.3.1.1. Tanulóink egészségi helyzetének jellemzése	9
3.2.3.1.2. Az egészségnevelés szinterei.....	9
3.2.3.2. A környezeti nevelés terve	10
3.2.3.2.1. A környezeti nevelés alapelvei.....	10
3.2.3.2.2. A környezeti nevelés célkitűzései	11
3.2.3.2.3. A környezeti nevelés lehetőségei	12
3.2.3.3. Az egészség- és a környezeti nevelés programjában szereplő tevékenységek listája és szabályozása.....	13
3.3. Közösségfejlesztés	14
3.4. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	15
3.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	15
4. A tanulói jogviszonyhoz tartozó szolgáltatásaink	15
4.1. A beilleszkedési, a magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	15
4.2. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	16
4.3. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	16
4.4. Tanórán kívüli foglalkozások	16
4.4.1. Napközi, tanulószoba	16
4.4.2. Étkezési lehetőség (menza)	17
4.4.3. Énekkar	17
4.4.4. Szolfézs és hangszeres zenetanulás.....	17
4.4.5. Hitoktatás	17
4.4.6. Szakkörök, önképzőkörök, középiskolai és nyelvvizsga-előkészítők	17
4.4.7. Tanfolyamok	18
4.4.8. Iskolai sportkör	18
4.4.9. Differenciált foglalkozások.....	18
4.4.10. Könyvtárhasználat.....	18
4.4.11. A görög nyelv tanulása.....	18
4.4.12. Tanulmányi kirándulás, erdei iskola, németországi csereút	18
4.4.13. Úszásoktatás	18
4.4.14. A mindennapos testnevelés biztosítása	18
5. Az iskolai élet hagyományai	19
5.1. Tantárgyi hagyományok.....	19
5.2. Rendezvények	19
6. Iskolahasználók az iskolai közéletben.....	19
6.1. Az iskola és a szülői ház kapcsolata.....	19
6.2. Tanulói részvétel, diákönkormányzat (a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái).....	20
6.3. Iskolaszék.....	20
7. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	20
8. A pedagógiai program legitimációja	21
HELYI TANTERV	22
1. Az iskola képzési rendje.....	22
1.1. Képzési specialitások, irányok	22
1.2. A nyelvi képzés szakaszai	22
1.2.1. A nevelő-oktató munka bevezető szakasza (1-2. évfolyam)	22
1.2.2. A nevelő-oktató munka kezdő szakasza (3-4. évfolyam).....	23
1.2.3. A nevelő-oktató munka alapozó szakasza (5-6. évfolyam).....	24
1.2.4. A nevelő-oktató munka fejlesztő szakasza (7-8. évfolyam).....	24
1.3. Az osztályba és csoportba sorolás elvei és rendje	24
1.3.1. Az osztályba sorolás rendje.....	24

1.3.2. A csoportbontás elvei	24
1.4. Iskolánkba történő bekerülés	25
1.4.1. Bekerülés az első osztályokba	25
1.4.2. Bekerülés második évfolyamtól	26
1.5. Továbbhaladás az iskolában	26
1.6. A tantárgyak rendszere, heti óraszámok	26
1.7. Nem szakrendszerű oktatás	28
1.8. Iskolai projektek	29
1.8.1. Téma napok	29
1.8.1.1. Tanulmányi kirándulás	29
1.8.1.2. Aktuális évfordulók, események témanapja	30
1.8.1.3. Népi hagyományok ápolásának a témanapja	30
1.8.1.4. Vizsgatréning (próbanyelvvizsga)	30
1.8.2. Projektek	31
1.8.2.1. Szelektív hulladékgyűjtés	31
1.8.2.2. Jeles napok	31
1.8.2.3. Csereutak	31
1.8.2.4. Erdei iskola	31
2. A tanulók beszámoltatása, értékelése, feladatai	31
2.1. A számonkérés formái	31
2.1.1. Szóbeli számonkérés	31
2.1.2. Írásbeli számonkérés	32
2.1.3. Egyéb számonkérési formák	32
2.1.4. Mérések	32
2.2. A tanulók értékelése	33
2.2.1. Magatartás	34
2.2.2. Szorgalom	35
2.2.3. Külalak	35
2.2.4. A tanulmányi munka értékelése	36
2.2.4.1. Értékelés az első évfolyamon	36
2.2.4.1.1. Félévi értékelés	36
2.2.4.1.2. Év végi értékelés	37
2.2.4.2. Értékelés a második évfolyamon	38
2.2.4.2.1. Félévi értékelés	38
2.2.4.2.2. Év végi értékelés	39
2.2.4.2.3. Értékelés második év végétől	39
2.2.5. A görög nemzetiségi nyelv értékelése	39
2.3. Feladatok otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez	40
3. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	40
4. A tankönyv-, a taneszközzválasztás elvei	40

Mottónk:

„Csak boldog gyermekből lehet boldog felnőtt,
s csak ezekből lehet boldog ország.”

Kodály Zoltán

NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskola jogállása

Az iskola neve, címe:

Zuglói Hajós Alfréd Magyar-Német
Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
1142 Budapest, Ungvár u. 36.

Fenntartója:

Budapest főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata
1145 Budapest, Pétervárad u. 2.

A tanítás ebben az épületben 1965. szeptember 1-jén kezdődött, a két tanítási nyelvű oktatás 1989. szeptember 1-jétől (az országban az elsők között) indult.

1966 óta délutáni tanítási időben görög gyerekek számára 8 évfolyamon nemzetiségi nyelv-
oktatás is van. Ebben a képzésben az a gyermek részesülhet, akinek szülei, nagyszülei
Görögországból származnak, s őrizni kívánják nemzeti identitásukat, nyelvüket, s ennek
hangot adva bejelentik igényüket.

A demográfiai változások az iskola működését, feltöltöttségét nem befolyásolják, ugyanis
szakmai profilja a szülők, a tanulók számára vonzó, ezért túljelentkezés tapasztalható.

2. Pedagógiai alapelvek, az iskola öndefiníciója

Az iskolában általános műveltséget megalapozó nevelés és oktatás folyik. Nyolc évfolyamán
előkészít a tanuló érdeklődésének, képességeinek, tehetségének megfelelő középiskolai
-elsősorban gimnáziumi- továbbtanulásra. A nyolcadik évfolyam végéig minden tanulónak
magyar nyelven kell elsajátítania mindazon követelményeket, amelyeket egyrészt a
kerettantervek, másrészt a kéttannyelvű irányelvek alapján készített helyi tantervek
rögzítenek.

A német nyelvből jeles tanulónak el kell jutniuk a német középfokú nyelvvizsga szintjéig.
Iskolánk tanulói bekapcsolódhatnak egy magasabb szintű középfokú képzésbe, és életüket
később is belső készítettésű önképzési igény vezérli.

Az általánosan elfogadott emberi értékek közül a szülőkkel történt megállapodás alapján, az
alábbiakra fordítunk kiemelt figyelmet:

- tisztességre, becsületességre, igazmondásra, jóra törekvés
- őszinteség, nyíltság, vélemények vállalása, bátorság
- szeretet, barátság; együttérzés, szolidaritás, türelem, tolerancia, tisztelet
- hazaszeretet, nemzeti érzelmek, identitástudat kialakítása, erősítése
- más népek, nemzetek becsülése, megismerése
- a morális értékek anyagiak elé helyezése.

Az iskola küzd a durvaság, a csúnya beszéd, egymás kirekesztése, a rongáló, másokat és
mások értékeit semmibe vevő magatartás és az ilyen beszéd, a dohányzás, az alkohol és a
kábítószer terjedése ellen.

Mivel intézményünkbe válogatás útján kerülnek a tanulók, így a tehetséggondozás kiemelt feladata iskolánknak. Célunk, hogy tanulóink:

- magas színvonalú középfokú oktatási intézménybe kerüljenek
- a nyolcadik év végéig jussanak el az egynyelvű német középfokú nyelvvizsga szintjéig
- rendelkezzenek önmaguk és környezetük iránti igényességgel, a kulturált, szép magyar beszéddel
- kialakuljon bennük az önművelés igénye.

Fejlesztési kívánjuk:

- a tanulók értelmes, kreatív, kritikai gondolkodását
- a kommunikációs képességeket és készségeket anyanyelven és idegen nyelven
- a demokratikus és felelős döntési készséget
- a másik emberre való figyelmet, érdeklődést a világ dolgai iránt
- az egészséges életmód igényét
- igényességet a környezet iránt
- a manuális képességeket.

A tanulási igény és a munka megbecsülése a tanuló az egész életét határozza meg.

Mindezt olyan iskolában kívánjuk elérni, ahol kellemes a légkör, a tanuló és a tanára egyaránt jól érzi magát, a diákok ötletei, játékaik, írásai, rajzai, alkotásai, feladatai, kérdései beépülhetnek az iskolai foglalkozásokba, ahol a gyermek a tevékenységében kedvét leli. Így könnyebben megtalálja azt, ami majd felnőttként is érdekelni fogja, s hozzásegíti az örömmel végzett munkához is.

3. Az iskola nevelési programja

3.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka

pedagógiai céljai:

- a kommunikációs képességek és készségek anyanyelven és idegen nyelven történő igényes fejlesztése
- a másik emberre való odafigyelés kialakítása
- az általánosan elfogadott emberi értékek tiszteletére nevelés.
- A különböző tantárgyak szakmai nyelvezetét is figyelembe véve a 8. évfolyam befejezéséig a tanulók többsége legyen képes a tankönyvi szövegek megértésére, helyes értelmezésére, esetenként önálló feldolgozására is
- A német nyelvből jeles osztályzatú tanulók lehetőleg jussanak el az Európai Tanács B1 nyelvi referenciaszintjéig, a többiek pedig sajátítsák el a nyelvi alapkészségeket (tudjanak olvasni, fogalmazni, értsék meg a szintjüknek megfelelő hallott és olvasott szövegeket), legyenek képesek megértetni magukat idegen nyelvi környezetben.
- El kell érni, hogy a tanulók önzetlenül segítsék egymást a tanulásban, a közös feladatok megoldásában és lehetőleg életük nehéz helyzeteiben is. Legyenek segítőkészek otthon és tanáraikkal is.
- Iskolánkban valamennyi gyerektől elvárjuk, az erkölcsi fogalmak tartalmának ismeretét, a morális értékek tiszteletét. Különösen fontos a mások iránti szolidaritás, együttérzés, türelem képességének folyamatos fejlesztése, a nyíltság és a saját vélemény vállalására nevelés. Erősíteni kívánjuk a tanukban a nemzeti identitástudatot, illetve más népek megbecsülését.
- Minden iskolai összejövetelen, programon tartsák tiszteletben saját és mások személyiségét és vagyonát.

feladatai és eljárásai:

- Az iskola pedagógusai egyrészt kiemelt figyelmet fordítanak a tantárgyhoz kapcsolódó szakkifejezések elsajátíttatására, másrészt a tanítási órák többségén lehetőséget teremtenek az önálló szövegfeldolgozásra.
- A nyelvi órákon a pedagógusok ügyelnek a négyféle nyelvhasználati mód kiegyensúlyozott gyakoroltatására, élnek a differenciálás lehetőségével a csoportos munka során.
- Az iskola pedagógusai -a tanítási órákon éppúgy, mint az osztályfőnöki órákon, illetve a tanórán kívüli foglalkozásokon- törekednek olyan szituációk létrehozására, ahol a tanulók természetes körülmények között átélhetik a mások számára nyújtott segítség szükségszerűségét, örömet.
- A szülői házzal együttműködve igyekszünk szituációkhoz kapcsolva magyarázni az erkölcsi fogalmak tartalmát. E tekintetben különösen nagy a tanítók, a magyartanárok és a napközis nevelők felelőssége. El kell érni, hogy a gyermekek fel tudják mérni cselekedeteik, döntéseik következményeit is.
- A célok között megfogalmazott jellemvonások, magatartásformák kialakítása és gyakoroltatása az iskola minden pedagógusa számára komoly feladatot kell, hogy

jelentsen a tanítási órákon éppúgy, mint a diákönkormányzati munka szervezésekor vagy a tanórán kívüli programok megvalósítása során.

- A morális értékekre való eredményes nevelés alapfeltétele a pedagógus példamutatása, mely iskolánkban alapkövetelmény.
- A bűn, csíny, tréfa közötti különbségeket közösen megvilágítjuk, a következményeket tudatosítjuk.

3.2. Személyiségfejlesztés

A tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladatokat (az előző pont nevelési céljainak megfelelően) a tanórán, a tanórán kívüli foglalkozásokon és az iskolán kívül szervezett rendezvényeken, összejöveteleken történő neveléssel kívánjuk megoldani.

A személyiségfejlesztés területei szerinti feladataink:

3.2.1. Az értelem kiművelése

Az iskola komoly felelőssége a tanulók számára az optimális terhelés biztosítása. Az alul-, illetve a felülterhelés egyaránt káros lehet.

Nagyon fontos feladatunk a tanulás megtanítása. A pedagógus segítségével valamennyi tanulónak meg kell tanulnia a lényegkiemelést és a rendszerezést. Gondolkodásra és nem „magolásra” nevelünk, ugyanakkor meghagyjuk a „memoriterek” szerepét is. A pedagógus teret ad a tanulók ötleteinek és kezdeményezéseinek, bátorítja fantáziájukat, és segíti képzeletük fejlődését.

A nyolcadik évfolyam végére:

- írásképük legyen áttekinthető, helyesírási és fogalmazási képességük érje el a kerettantervi követelmény szintjét.
- váljon természetessé a számukra a kifejező olvasás, a gondolkodás, az önálló kulturált véleményalkotás, az ismeretek felidézése, a rendszeres gyakorlás, mellyel a szövegértő képességük és emlékezetük is megfelelő lesz.
- legyenek képesek a pontos megfigyelésre, azok rögzítésére, a tapasztalatok megfogalmazására.
- továbbá táblázatok, grafikonok értelmezésére, matematikai ismereteik alkalmazására.
- fontos törekedniük az ok-okozati összefüggések meglátására, valamint bizonyítási és cáfolási képességük fejlesztésére.
- ismerjék fel az értelmes, érthető, kifejező beszéd fontosságát.
- a tanulók többsége legyen képes önállóan tanulni és tudását bővíteni.
- az információ megszerzése, rögzítése és továbbítása érdekében fontos, hogy megfelelő könyvtárhasználati és alapvető informatikai-számítástechnikai ismeretekkel rendelkezzenek.

Bizonyos, hogy ezeket a képességeket nem lehet minden tanulóban kialakítani, de fontos, hogy a mindennapi nevelő-oktató munkánk arra irányuljon, hogy minél több diákunk minél magasabb szinten rendelkezze végzős korára az itt felsoroltakkal.

3.2.2. A segítő életmódra nevelés

A nevelés-oktatás folyamatában fel kell tárnai az egyén és a közösség egymásra utaltságát. Rá kell ébreszteni a gyermekeket arra, hogy az individualizmus, önmaguk kizárólagos középpontba állítása, zsákutcát jelent. A másik emberrel (osztálytárs, testvér, szülő, utcai járókelő stb.) való együttérzés, együttműködés, gondjainak megértése, szükség szerinti segítése gazdagabbá teszi a személyiséget.

A fentiekből adódóan iskolánk egyik fontos alapfeladata a szociális képességek kiépítése. Olyan iskolai életrend és légkör kialakítása, amely az iskolai közösség mindennapi életében elősegíti, hogy a tanulók folyamatosan megtapasztalhassák a kölcsönös megértés, együttérzés, együttműködés, segítőkészség előnyeit, hiányuk káros következményeit. Az iskola valamennyi tanárának alapvető feladata egyrészt szociális szokások kialakítása, másrészt megfelelően vonzó szociális minták nyújtása. E tekintetben nagyon fontos a pedagógus személyes példamutatása mellett a tananyag által kínált pozitív, élményszerű minták felkínálása is.

3.2.3. Az egészség- és a környezeti nevelés programja

Igen fontosnak tartjuk a testi nevelést, mely a névadó választásában is látszik. Ennek a területnek az erősítésére megteremtjük a mindennapi testedzést, lehetőségeink szerint alkalmat biztosítunk az 1-2. osztályosoknak délutáni úszásoktatásra (tanfolyami keretben), és az igényeknek megfelelően sportköröket működtetünk. Emellett lehetősége van minden évfolyamnak tömegsportban való részvételre is.

Támogatjuk az élsportot, segítjük a versenyzések és edzőtáborok miatt lemaradó tanulók felzárkózását, de elvárjuk, hogy az egyesületük mellett az iskola színeiben is versenyezzenek. Ösztönözzük tanulóinkat az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés megismerésére, alkalmazására. A rend és a tisztaság szeretetére és igénylésére, a környezet- és természetvédelemre és a környezettudatos életmódra neveljük őket. Ennek érdekében évente papírgyűjtést szervezünk, folyamatosan gyűjtjük a szárazelemeket, és bevezettük a szelektív hulladékgyűjtést.

Törekszünk a tantermek, a folyosók, az udvar igényes, esztétikus kialakítására, a rend, a tisztaság megtartására. Ezzel azt is szeretnénk elérni, hogy a tanulók és a pedagógusok jól érezzék itt magukat, a tanulók esztétikai igénye, érzéke kialakuljon, fejlődjön.

Igyekszünk tanítványainkat meggyőzni a dohányzás, az alkohol és a drog káros hatásairól.

Tanulóink rendszeres fogorvosi és iskolaorvosi szűrésen vesznek részt, mely egészségük karbantartását és a betegségek megelőzését igyekeznek biztosítani. Az iskola védőnőjével folyamatos kapcsolatot tartunk, kölcsönösen segítjük egymást.

A mindennapi testnevelés megszervezését fontosnak érezzük, melyet alsó tagozaton a napközis foglalkozási tervekben rögzítünk, a felső tagozatosoknak sportköri foglalkozások felajánlásával tudjuk megoldani.

3.2.3.1. Az egészségnevelés terve

Az egészség nem csupán a betegség hiánya, hanem fizikai, lelki és szociális harmónia is. Az egészségfejlesztés az egyén életstílusára hat.

Az életstílust befolyásoló tényezők:

- 1) hozott tényezők – a személy mikrokörnyezetéből származó tudás, attitűd, értékrendszer
- 2) lehetővé tevő tényezők – készségek, erőforrások, szolgáltatások elérhetősége
- 3) megerősítő tényezők – a viselkedésváltozással kapcsolatos jutalmak, fontos személyek attitűdje az egyénnel szemben

3.2.3.1.1. Tanulóink egészségi helyzetének jellemzése

Tanulóink többsége az átlagosnál jobb életkörülmények között élő családokban nevelkedik. Megfelelő színvonalú a személyes higiénia, a táplálkozás, a szociális szokások ismerete. A gyerekek jó része versenyszerűen sportol (úszik, kosárlabdázik, focizik, teniszeznek, atletizál), ezért az edzettségi elvárásoknak is megfelel. Időnként (évi 3-4 esetben) előfordulnak mentálhigiénés problémák, melyeket szakemberek bevonásával (pszichológus, nevelési tanácsadó) igyekszünk rövid idő alatt megoldani. Megállapítható tehát, hogy az ún. hozott tényezők megfelelő alapot nyújtanak a saját attitűdök kialakításához, életstílussá válásához. Az iskola feladata, hogy a készségek elmélyítésével természetes igénnyé váljon a tanulók mindennapjaiban a „helyes választás” felismerése, legyenek képesek nemet mondani.

3.2.3.1.2. Az egészségnevelés szinterei

- a) Tanítási órán
- b) Délutáni, szabadidős foglalkozásokon
- c) Egyéb, az iskolán túlmutató projekthez kapcsolódva

a) Tanítási órán

Az 1–4. osztályokban a testnevelés, a környezetismeret, az osztályfőnöki órák helyi tanterve tartalmaz olyan témaköröket, melyek az egészségnevelés céljait szolgálják. Ezen tantárgyak tanterveiben „E” betűvel jelöljük azokat a tanítási egységeket, melyek tartalma ennek megfelel.

A 4. évfolyam végén felmérést végzünk a kívánt tartalmak megvalósulásából:

- alapvető tisztálkodási szokások
- helyes napirend kialakítása
- korszerű táplálkozás vonatkozásai
- saját szervezetének elemi ismerete
- jellegzetes gyermekbalesetek elkerülésének ismerete.

Az 5–8. osztályokban a természetismeret-, a biológia-, a kémia-, a testnevelés-, az osztályfőnöki órák, a technika tantárgyak helyi tanterve tartalmaz olyan témaköröket, melyek az egészségnevelés céljait szolgálják. Ezen tantárgyak tanterveiben E betűvel jelöljük azokat a tanítási egységeket, melyek tartalma ennek megfelel. A 8. évfolyam végén felmérést végzünk a kívánt tartalmak megvalósulásáról:

- a serdülőkor higiéniai elvárásairól, a gyermek- és felnőtt szervezet ismeretéről
- a serdülőkor napirendjéről
- a helyes táplálkozásról, a fogyókúra veszélyeiről
- a serkentőszerek egészségkárosító hatásairól
- a lelki egészségről.

b) Délutáni szabadidős foglalkozásokon

Az 1–4. osztályokban a heti 3 testnevelésóra mellett lehetőség van a mindennapos testedzés megvalósítására a napközis foglalkozások tanulási időn kívüli részében. Fontosnak tartjuk a minden nap 2-től 3 óráig szabadlevegőn eltöltött időt. Azokon a napokon, amikor nincs az osztálynak testnevelésórája, változatos mozgásformákat szervezünk. (Ez az adott csoport foglalkozási tervében található.) A mindennapos testedzést szolgálja még a tanítási időben beiktatott kétszer 20 perces levegőzési idő is (a második és ötödik órák után). Évfolyamonként a tanulók részére sportkörüli foglalkozásokat szervezünk, ahol csoportos játékok útján ismerkednek a különböző sportágak alapjaival. (L.: éves munkaterv.)

Az 5–8. osztályokban különböző sportágakban edzésre járhatnak tanulóink, melyeket a testnevelőtanárok és a szabadidő-szervező tartanak. A természet megismerése és az egészség megőrzése érdekében lehetőség van túraszakkör, erdei iskola szervezésére, amennyiben a szülők igénylik, s anyagi forrását megteremtik.

A 6–7. osztályos tanulókkal szakköri formában feldolgozzuk a DADA-program lépéseit. (Részletes programja a szakköri tervekben található.)

c) Az iskolán túlmutató projektekhez kapcsolódva

- minden tanévben csatlakozunk a kerületi, a budapesti és az országos sportversenyekhez (atlétika, úszás, labdarúgás).
- Kapcsolatot tartunk az iskola egészségügyi szolgálattal. Ez az évenkénti egészségi állapot szűrését, a személyi higiéniát; a tisztaságot; az életkorhoz kötött betegségmegelőző védőoltásokat; az egészséges táplálkozásról és a serdülőkori változásokról tartott órákat jelenti.
- Bekapcsolódunk a kerületi drogprevenciós programba.
- Megemlékezünk jeles napokról (egészségvédelmi világnap, Challenge Day, táplálkozási világnap).
- Kapcsolatot tartunk a Hajós Alfréd nevét viselő általános iskolákkal.
- Részt veszünk tehetséggondozó versenyeken.

3.2.3.2. A környezeti nevelés terve

3.2.3.2.1. A környezeti nevelés alapelvei

Célunk a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése, a természet és a társadalom harmóniájának megőrzése, fenntartása. Ennek érdekében olyan szokásrendszert kívánunk megalapozni, amely érzelmileg, értelmileg, esztétikailag és erkölcsileg is tiszteli a természetet, az épített és társadalmi környezetet valamint az embert. Továbbá gondot kell fordítani arra, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

- a) A környezeti nevelés kiterjed az emberi együttélésre, illetve az ember és a természet kapcsolatának bemutatására és formálására, ami elősegíti a környezeti és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiéniás nevelésre is.

- b) A környezeti nevelés az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira épít. Feladatunk az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.
- c) A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.
- d) A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, az egyes különálló tantárgyakba foglalt környezeti ismereteket egészzé kell építeni.
- e) A hagyományos tanítási órákon kívüli iskolai helyzetekben a környezeti nevelésnek számos lehetősége van, pl. a tanulók művészeti, sport, játék és közéleti tevékenységeinek során.
- f) Az iskolai élet mindennapjaiban is érvényesüljön a nevelőintézmény egészének ökológiai kultúrája (pl. a hulladék újrahasznosítása, energiatakarékosság stb.) és társas harmóniájának rendje (pl. demokratikus fórumok, együttműködés helyi közösségekkel stb.).

3.2.3.2.2. A környezeti nevelés célkitűzései

a) Rendszerszemléletre való nevelés

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önállóan keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és a környezet összefüggő rendszerét.

b) Problémamegoldó gondolkodás

A tanulók keressenek válaszokat a problémákra. Igényeljék több alternatíva felállítását az egyes problémák megoldása során, s ezek értékelése és ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, a megfelelő kiválasztására.

c) Globális összefüggések megértése

A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális szövődnek. A tanulók ne csak egyenként lássák ezeket a gondokat, hanem azok társadalmi, gazdasági összefüggéseit is keressék. Igyekezzenek az okokat azonosítani saját környezetükben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni.

d) A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása

Környezetünk minősége életünk egyik alapvető meghatározója, csakúgy, mint a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű dolgok szerepe.

e) A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása

Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.

f) A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet

minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

3.2.3.2.3. A környezeti nevelés lehetőségei

A környezeti nevelésre az oktatási-nevelési folyamatban két területen van lehetőség: a kötelező tanítási órákon és a délutáni, szabadidős tevékenység formájában.

a) A kötelező tanítási órákon

A kötelezően oktatott tantárgyak ill. modulok többsége lehetőséget nyújt a követelményekben megfogalmazott célok eléréséhez. A tantárgyak tanítása során eddig is biztosítottuk a kívánt oktatási-nevelési tartalmak érvényesítését. A továbbiakban arra van szükség, hogy az egyes tantárgyakban megvalósuló tartalmakat rendszerré szervezzük, és megtaláljuk a kapcsolódási pontokat. A folyamatos munka érdekében szükség van a szorosabb kapcsolattartásra az egyes tantárgyakat tanító tanárok között. Bizonyos időszakokban (4. és 8. osztályok végén) mérést kell végezni az esetleges problémák feltárása és a korrekciók érdekében.

b) A délutáni, szabadidős tevékenységek formájában

Az általános iskola alsóbb évfolyamain a tanulók alapvető ismereteinek kialakítása, emocionális felkészítése, ráhangolása megtörténik a környezeti nevelés során. Felső tagozaton már az érzelmi ráhatásra kell koncentrálni. A tanórán kívüli nevelés lehetőséget ad olyan programok, módszerek megvalósítására, melyekre a tanórai keretek között nem kerülhet sor. A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Főbb célkitűzések

Választott programok és alkalmazott módszerek

- Fejlesztjük a tanuló szociális képességeit.
- Lehetőséget adunk új ismeretek megszerzésére.
- Rendszerezük, szelektáljuk, elmélyítjük a már meglévő ismereteket.
- Szintetizáljuk az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, rendszerszemléletre tanítunk.
- Kialakítjuk a kritikus gondolkodást.
- Fejlesztjük a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket.
- Ösztönözzük az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítását.
- A hagyományok tiszteletére nevelünk.
- Követendő mintákat mutatunk.
- Felelősségteljes cselekvésre ösztönözünk.

Tevékenységi formák:

- 1) napközis foglalkozás
- 2) erdei iskola (szülői finanszírozás esetén)
- 3) szakköri foglalkozás
- 4) sportkör

- 5) tanulmányi kirándulás (szülői finanszírozás esetén)
- 6) témanapok
- 7) projektek (elsődlegesen felső tagozaton).

1) Napközis foglalkozás

A napközi tanulási időn kívüli része szervezhető olyan módon, hogy alkalmas legyen a megfogalmazott nevelési célok eléréséhez. Pl. rövid kirándulás Budapest területén, vizsgálódások, egyszerű kísérletek, kiállítások, beszélgetések stb.

A mindennapos testnevelés megvalósításában is fontos szerepet játszhat az 1–4. osztályokban.

2) Erdei iskola

A vidéki környezet jó lehetőséget nyújt az ember és természet, valamint a kulturális környezet tanulmányozásához, vizsgálatok lebonyolításához, a projektmunka megismertetéséhez. 3–4. évfolyamon rendszeresen a tantervbe illesztett módon történik, tanévenként kb. 1 hét időtartamban, a szülők igénye és finanszírozása esetén.

Amelyik tanévben nincs lehetőség német cseretúrázásra, az érintett osztályoknak ausztriai erdei iskolában való részvételt biztosítunk a fentiek szerint.

3) Szakköri foglalkozás

Ezek keretében lehetőség van a tehetséggondozásra, tömbösített formában pedig lakóhelyen kívüli kirándulásokra, üzemlátogatásra. (Részletesen a tanév szakköri tervében fogalmazzuk meg.)

4) Sportkör

A környezeti nevelés egészségnevelési programja feltételezi a mindennapos testnevelés megvalósulását. Az alsó tagozatos tanulók nagy része napközis ellátásban részesül, ahol a levegőzési idő célirányos szervezésével a probléma megoldható. A felső tagozaton különböző sportágakban szervezett foglalkozásokkal érhető el a követelmény. Pl. atlétika, röplabda, labdarúgás, az erőnlét fejlesztése stb. (Részletesen a tanév szakköri tervében fogalmazzuk meg.)

3.2.3.3. Az egészség- és a környezeti nevelés programjában szereplő tevékenységek listája és szabályozása

TEVÉKENYSÉG	SZABÁLYOZOTTSÁG	MEGTALÁLHATÓSÁG
I. Egészségnevelés		
Egészségnevelés tanítási órán	Helyi tantervek (testnevelés, környezetismeret, osztályfőnöki)	3.2.3.2. Helyi tantervek
4. évfolyam szintfelmérése	Tudásszintmérés mérőlapokkal	Minőségügyi kézikönyv
Egészségnevelés tanítási órán, 5–8. évfolyam	Helyi tantervek (testnevelés, természetismeret, biológia, kémia, osztályfőnöki)	Helyi tantervek
8. évfolyam szintfelmérése	Tudásszintmérés mérőlapokkal	Minőségügyi kézikönyv

Mindennapos testnevelés a napköziben	Foglalkozási tervek	Éves munkaterv
2x20 perc levegőzési idő a délelőtti időszakban	Csengetési rend	SZMSZ
Sportkör 1-4. évfolyam	Foglalkozási terv	Éves munkaterv
5-8. évfolyamon szakági sportfoglalkozások	Foglalkozási terv	Éves munkaterv
Szakköri foglalkozások, túra, DADA-program	Szakköri terv	Éves munkaterv
Tanulmányi és sportversenyek	Egyedi szabályozás	Havi ütemterv
Kapcsolattartás külső szervezetekkel, programokkal: - Kerületi védőnői hálózat - Kerületi drogprevenációs program - Hajós Alfréd nevét viselő iskolák	Egyedi program szerint	Havi ütemterv
II. Környezeti nevelés		
1. Környezeti nevelés tanítási órán 1-8. évfolyamon	Helyi tantervek kiemelt részei tantárgyanként	Egészség és környezeti nevelés programja
2. A 4. és 8. évfolyamok szintfelmérése	Attitűdmérés szituációkban	Minőségügyi kézikönyv
3. Szabadidős tevékenységek: - napközis foglalkozás - erdei iskola - szakköri foglalkozás - sportkör 1-4. évfolyamon - tanulmányi kirándulás - témanapok - projektek	Foglalkozási terv Projektterv Szakköri terv Foglalkozási terv Kirándulási terv Projektterv Projektterv	Éves munkaterv Helyi tantervek Éves munkaterv Éves munkaterv Éves munkaterv Helyi tantervek Éves munkaterv

3.3. Közösségfejlesztés

Az osztályközösség, az iskolaközösség kialakításának, erősítésének fontos területei a tanórán kívüli foglalkozások, mint pl. a napközi és a tanulószoba, az egyéb tanórán kívüli foglalkozások, mint pl. színház-, mozi- és múzeumlátogatások, osztály- és iskolarendezvények (évnnyitó, évváró, Hajós-napok, osztályok közötti és iskolák közötti versenyek, osztálykarácsonyok, iskolai ünnepélyek, évfordulók, szülők-pedagógusok bálja stb.).

Az összetartozást fejezi ki, erősíti az iskolai egyenruha és jelvény.

Iskolánkban tanévenként legalább egyszer –a tanév helyi rendjében kitűzött időpontban, amennyiben ezt a szülők anyagilag támogatják– az osztályok tanulmányi kiránduláson vehetnek részt. A harmadik és negyedik évfolyamosok -amennyiben ezt a szülők anyagilag támogatják- erdei táborozásra mehetnek. Ezek elsődlegesen a tanulmányi munkát segítik, de fontos színterei az osztályközösség kialakításának, megerősítésének, a tanuló-tanuló, tanuló-tanár, tanár-tanár kapcsolat kialakításának is.

Évek óta a 6-8. osztályos tanulóink részt vehetnek -amennyiben ezt a szülők anyagilag is támogatják- németországi csereutakon is, ahol nemcsak a német nyelv gyakorlása, de más népek szokásainak, hagyományainak, értékeinek megismerésére, hazánk megismertetésére is lehetőség nyílik. Célunk, hogy minden tanuló a 8. évfolyam végére legalább egyszer alkalmat kapjon erre.

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy tanulóink büszkék legyenek hazánkra, nemzetünk hagyományaira, országunk értékeire és jelképeire, és ismerjék azokat. Ismerjék iskolánk múltját, jelenét, büszkén vállalják intézményünket, érezzék magukat idetartozónak. Az iskola fontosnak tartja saját hagyományainak ápolását is, az ünnepek, ünnepségek, rendezvények méltó megtartását.

A nemzetiségi (görög és német) gyerekekben kötelességünk megerősíteni saját kötődésüket, s a különböző identitású gyermekeket egymás tiszteletére, megbecsülésére kell nevelnünk.

A közösségfejlesztés fontos területe a diákönkormányzat működése. A tanulók tevékenységét tanár segíti. A diákönkormányzatban munkálkodó tanulók megtanulhatják a demokrácia szabályait, a kötelességek és jogok gyakorlásának módját, a kulturált vitastílust, a felelőségek terhét, a közösségért való alkotás örömét, a csapatmunka fontosságát. Ebben az életkorban (általános iskola) nagyon fontos a diákönkormányzat munkáját segítő tanár személye, gondolkodása, értékrendje.

A közösségfejlesztés helye valamennyi tanítási óra és természetesen az osztályfőnöki óra is. Ezért a 4. évfolyamtól az osztályfőnöki órát tartunk.

3.4. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Mivel iskolánkba válogatás útján kerülnek a gyerekek, tehetségük kiaknázására, a tudásuk mélyítésére, bővítésére a matematika- és a magyarórák egy részét bontott csoportban oktatjuk (l.: csoportbontás elvei).

A tehetség felismerése és gondozása érdekében szakköröket is szervezünk, melyek nem feltétlenül tantárgyi jellegűek. A szakkörök nemcsak az ismeretbővítést segítik, de hozzájárulnak nevelési célkitűzéseink megvalósításához is. A tanulók igényeihez és az iskola lehetőségeihez mérten szakköröket működtetünk, melyek a tehetség és képesség kibontakoztatását segítik. Célunk, hogy minél többféle, így pl. művészeti, nyelvi, természettudományos és sportfoglalkozásokra nyíljon lehetőség. Emellett biztosítani kívánjuk a 7-8. évfolyamokon a magyar, a matematika és a nyelvi középiskolai előkészítők működését. A tehetséges gyerekeket versenyekre készítjük fel, ezzel is teret adva a megmérettetésnek. Ezeknek a tanulóknak differenciált foglalkozásokat is tartunk.

3.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az intézmény profiljának köszönhetően iskolánkban alacsony a felzárkóztatásra szoruló tanulók száma. Ennek ellenére a lemaradó tanulók részére csoportos, illetve egyéni korrepetálási lehetőséget biztosítunk elsősorban matematikából, magyar nyelvtanból és német nyelvből, de igény és lehetőségeink alapján más tantárgyból is.

A tanulási nehézségekkel küzdő gyermekkel a szülő közreműködésével Nevelési Tanácsadóhoz fordulunk. Az ok feltárása után külön foglalkozásokra jár a tanuló, s az iskolában is -lehetőséghez képest- egyéni bánásmódban részesül.

4. A tanulói jogviszonyhoz tartozó szolgáltatásaink

4.1. A beilleszkedési, a magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Kevés a beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő tanulónk. Ha valamelyik gyermeknél mégis valami átmeneti zavart tapasztalunk, az őt tanító valamennyi pedagógussal konzultálunk, a szülők bevonásával igyekszünk kideríteni a baj okát, segíteni a tanulónak a nehézségek leküzdésében. Ha szükséges, családot látogatunk, és esetenként az osztályfőnököt ezekre a látogatásokra az ifjúság gondozó is elkíséri.

Az osztályfőnökök állandó kapcsolatot tartanak az osztályukban tanító pedagógusokkal. Osztályfőnökváltás esetén már a második félév elején kijelöljük az új osztályfőnököt, hogy legyen alkalma hospitálni, megismerni a gyerekeket. Lehetőség szerint ezt a szaktanárváltásoknál is tartani próbáljuk. Minden tanév végén külön konzultálnak az átadó-átvevő osztályfőnökök, a „problémás” gyerekekre felhívjuk a kollégák figyelmét, mert fontosnak tartjuk, hogy mindenki empátiákkal közelítsen ezekhez a kérdésekhez.

Ha valamely gyerek esetében a háttérben komoly pszichés eredetű problémát találunk, felvesszük a kapcsolatot a Nevelési Tanácsadóval, és velük közösen keressük a megoldást, lehetőleg a szülők együttműködésével. Súlyosabb esetben a Gyermekpszichiátriai Intézet segítségét kérjük. A szülővel azonban ilyen esetben is konzultálunk a maximális együttműködés elérésére törekszünk.

4.2. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Iskolánkban jelenleg kevés a veszélyeztetett tanulók száma, többségük személyiségzavar, magatartási gondok miatt került nyilvántartásba. A szülők nem megfelelő életvitele egyre több családra, a rossz lakáskörülmények, anyagi problémák szerencsére csak néhány családra jellemzőek. Ugyanakkor komoly szerepet tulajdonítunk a megelőzésnek, tekintettel arra, hogy a jó anyagi körülmények között élő gyermekek véleményünk szerint fokozottan ki vannak téve, pl. a könnyelmű anyagi költségek, a cigarettázás, az alkoholfogyasztás, esetleg a könnyű drogokra való rácsodás veszélyeinek. Ezért iskolánkban a félállásban alkalmazott ifjúság gondozó az osztályfőnökökkel folyamatosan figyelemmel kíséri a leginkább veszélynek kitett gyermekeket, és törekszik a gondok enyhítésére. Az ifjúság gondozó rendszeres kapcsolatot tart a kerületi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.

4.3. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánk tanulói közül néhányan anyagilag hátrányos helyzetűek, sok a több gyermeket nevelő család is. Ezért a törvényi lehetőségek mellett kiemelt figyelmet fordítunk e hátrányok enyhítésére:

- tankönyvtámogatási hozzájárulással,
- étkezési kedvezménnyel,
- bizonyos évfolyamokon és bizonyos tantárgyakból tartós tankönyvvel,
- alapítványi táborozási hozzájárulással.

Iskolánk pedagógusai pályázatokon vesznek részt, amelyek az anyagilag veszélyeztetett tanulók megsegítését is célozzák.

4.4. Tanórán kívüli foglalkozások

4.4.1. Napközi, tanulószoba

A szülők igényei alapján napközis, ill. felsőben napközis vagy tanulószobai foglalkozásokat szervezünk. A tanórán kívüli időben a feltételek folyamatos javításával igyekszünk biztosítani a tanulók kulturált, nyugodt étkezését, a mindennapi levegőzést, mely egészséges

fejlődésükhöz nélkülözhetetlen. Koordináljuk a gyerekek délutáni elfoglaltságait (pl. mindennapos testnevelés, szakkör, sportkör, zenetanulás, úszásoktatás, tanfolyamok stb.).

A tanulási idő védett, az alatt a tanulókat kihívni, elvinni nem lehet (l. Házirend). A napközis nevelők elsődlegesen a házi feladatok mennyiségét ellenőrzik, de időnként minőségileg is átnézik a tanulók munkáját. Hozzájuk tudnak fordulni azok a gyerekek, akik megakadnak a tanulásban, vagy bizonytalanok valamiben.

A napközis nevelők szoros kapcsolatot tartanak az osztályban tanítókkal, mely a nevelő-oktató munka megerősítését szolgálja.

A napközi és a tanulószoba fontos helyszíne a közösségfejlesztésnek, itt több lehetőség adódik a tanulók neveltségi szintjének fejlesztésére. Ezért is fontos az együttműködés kialakítása a különböző foglalkozásokon, rendezvényeken (pl. kézműves foglalkozás, színház- és mozilátogatás, állatkerti séta stb.). Az éves munkatervünkben foglaltak szerint hagyományörző programokon is részt vehetnek tanulóink, mint pl. Luca-napi vásár, Mikulás, táncház, napközis „Ki mit tud”, Márton-nap, karácsonyi hangverseny stb.

4.4.2. Étkezési lehetőség (menza)

Új ebédlőnkben az étkezési lehetőséget mindazon tanulók részére biztosítjuk, akik ezt igénylik.

4.4.3. Énekkar

Fontosnak tartjuk az énekkar működtetését, ahová a jó hangú- és hallású gyerekeket várjuk. A kórusban megismerhetik a gyerekek az együtténeklés örömét. A szereplésekkel, külső fellépésekkel az iskola hírnevét öregbítik.

4.4.4. Szolfézs és hangszeres zenetanulás

Az iskolában helyet adunk a kerületi Szent István Király Zeneiskola zene tanárainak, mivel különösen sok tanulóink igényli a szolfézs- és a hangszeres zeneoktatást. Lehetőségeinktől függően törekszünk arra, hogy a legtöbb tanulót érintő zeneórák számára délután termet biztosítsunk.

4.4.5. Hitoktatás

A felmerülő igények alapján helyet és szükséges felszerelést (pl. tábla, kréta, írásvetítő, magnó, videó, televízió stb.) adunk az egyházak által szervezett hittanoktatáshoz, az órarenden kívüli időben.

4.4.6. Szakkörök, önképzőkörök, középiskolai és nyelvvizsga-előkészítők

Szakköröket, önképzőköröket igyekszünk széles választékban indítani minden tanévben, de ez a fenntartó által biztosított költségvetési keretünk függvénye.

A kor elvárása, hogy tanulóink ismerjék a számítógép használatát, pályamunkákat, házi dolgozatokat, versenydolgozatokat tudjanak segítségével elkészíteni, az internetes háló segítségével levelezni tudjanak cserepartnereikkel. Ezért igen fontosnak tartjuk, hogy minél korábban megismerkedjenek a számítógéppel és a mindennapi életben szükséges programokkal, az internet használatával, és szakköri keretben is legyen lehetőségük ezek gyakorlására.

A 7. és 8. évfolyamon matematika és magyar tantárgyakból középiskolai és nyelvvizsga előkészítőt biztosítunk tanulóinknak.

A diákok évente jelentkezhetnek a szakkörökre, s miután felvételt nyertek, kötelesek is azokon részt venni. A szakköröket félévben szükség esetén az igényeknek megfelelően átszervezzük. (L. tanév rendje.)

4.4.7. Tanfolyamok

A szülők kérésére és igénye alapján önköltséges tanfolyami formában a délutáni foglalkozások választékát -a fizetőképes kereslet megléte esetén- bővíteni tudjuk. 7-8. évfolyamon angol nyelvű tanfolyamot is indítunk elsődlegesen azok számára, akik német nyelvből legalább 4-es osztályzatot kaptak a 6. évfolyam végén.

4.4.8. Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör délutáni szabadidős sportfoglalkozások (sportkör) formájában nyújt lehetőséget arra, hogy tanulóink minden nap hozzáférjenek valamilyen testedzéshez.

4.4.9. Differenciált foglalkozások

A tananyag jobb megértését, a lemaradás pótlását, illetve a tananyag bővítését szolgálják minden évfolyamon. Az érintett tantárgyakat és a foglalkozások rendjét minden tanév elején közzéteesszük.

4.4.10. Könyvtárhasználat

A tanulók igénybe vehetik a könyvtárat mind szervezett tanórai munka keretében, mind pedig egyénileg a meghatározott nyitvatartási rend szerint. A könyvtárban a helyben olvasás, a kölcsönzés, illetve az internet használata egyaránt lehetséges.

4.4.11. A görög nyelv tanulása

Az iskolában délutáni tanítási időben működik egy osztatlan (1.-től 8. évfolyamos tanulókat vegyesen magába foglaló) csoport, melyben görög nemzetiségi nyelvoktatás folyik. Ebben a képzésben az a gyermek részesülhet, akinek szülei, nagyszülei Görögországból származnak, s őrizni kívánják nemzeti identitásukat, nyelvüket, s ennek hangot adva bejelentik igényüket. Tanügyigazgatásilag a csoport működtetése a mi iskolánk feladata, de más iskolák tanulóit is fogadjuk.

4.4.12. Tanulmányi kirándulás, erdei iskola, németországi csereút

Évközben tanulóink részt vehetnek tanulmányi kiránduláson, erdei iskolában (3. és 4. évfolyam), németországi csereúton (6-8. évfolyam), amennyiben a szülők ezt igénylik és finanszírozzák. Nyári szünetben lehetőség van a kerület által szervezett nyári napközis táborban, a kerület által fenntartott soltvadkert tábort, s az iskola által szervezett nyári táborozásokon részt venni.

4.4.13. Úszásoktatás

Igény és lehetőség szerint támogatjuk az 1. és 2. évfolyamosoknak tanórán kívüli úszótanfolyamon való részvételét. Ezekre a foglalkozásokra csoportosan kísérjük el a gyerekeket.

4.4.14. A mindennapos testnevelés biztosítása

Az egészségmegőrzés egyik lényeges tényezője a rendszeres testmozgás, továbbá ennek életszükségletté válása. Az alsó tagozatban lehetőséget biztosítunk a mindennapi testnevelésre, illetve testmozgásra. Az órarend szerinti testnevelési órákon kívül azokon a napokon, amikor ezek nincsenek, a napközis csoportok foglalkozási tervükben is jelölik a minimum 30 perces testmozgást. A hosszú szünetekben (20 perces) lehetőség van a friss levegőn tartózkodásra, mozgásra.

A napközisek, tanulószobások időjárástól függően minimum egy órát a szabad levegőn tartózkodnak, mely alatt irányított mozgást végeznek.

A téli időszakban nagyobb szerepet kapnak a tartásjavító gyakorlatok.

Az iskolai sportkör keretében lehetőséget biztosítunk mind az alsó, mind a felső tagozaton a rendszeres testmozgásra. A sportköri foglalkozásokon a tanulók különböző sportágakkal ismerkedhetnek meg, és ezekben versenyzési lehetőséget is biztosítunk.

5. Az iskolai élet hagyományai

5.1. Tantárgyi hagyományok

Iskolánkban 1989 óta folyik magyar-német két tanítási nyelvű oktatás. A német óravezetéssel tartott tantárgyak a Helyi tantervben megtalálhatóak.

Hagyományainknak megfelelően a műveltségi területeket tantárgyak keretében oktatjuk.

A számítástechnika oktatásának régi hagyománya van iskolánkban. Évek óta az 1. évfolyamtól szakköri keretben foglalkozunk ennek oktatásával, ezt kívánjuk folytatni. Nagy haszna van, hiszen világunk elképzelhetetlen ezek ismerete nélkül. Tantervünkben a 4. évfolyamtól tantárgyi rendszerben is lehetőséget adunk az informatika tanulásának.

5.2. Rendezvények

A tanév helyi rendjében megfogalmazott időpontokban és formában rendszeresen megtartjuk nemzeti ünnepeinket (okt. 23., márc. 15.) és a nevezetes napokat (évnnyitó, évváró, ballagás, október 6., Márton-nap, névadónk születésnapját, karácsonyt stb.), megemlékezünk a zenei világnapról, a hűség napjáról, a magyar kultúra napjáról, a költészet napjáról, a tudomány napjáról, a Föld napjáról, a gyermek- és pedagógusnapról, a kihívás napjáról stb.

Éves munkatervünkben határozzuk meg az egyéb megemlékezéseket, rendezvényeket, pl. karácsonyi hangversenyt, „Hajós-napot” (diáknap), jubileumi napokat, napközis „Ki mit tud?”-ot, Mikulás ünnepséget, Luca-napi vásárt, farsangot stb.

Minden évben találkozunk a régen iskolánkban tanított pedagógusokkal.

Rendszeresen részt veszünk a Magyar Olimpiai Akadémia versenyein, rendezvényein.

Bekapcsolódunk a kerületi, fővárosi és országos versenyekbe, rendezvényekbe.

Évente fogadjuk a hozzánk érkező németországi cserepartnereket, illetve minden évben mi is meglátogatjuk őket.

6. Iskolahasználók az iskolai közéletben

6.1. Az iskola és a szülői ház kapcsolata

A szülő, a tanuló és a pedagógus jogait, kötelességeit az Oktatási törvény egyértelműen meghatározza. Ezek különböző együttműködési formákban valósulnak meg.

Az iskola sikeres nevelést a szülői ház nélkül nem folytathat. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a szülők iskolánk életébe aktívan bekapcsolódva, nevelési elveinket és oktatási célkitűzéseinket megismerve és elfogadva, azzal azonosulva, partnerként vegyenek részt munkánkban. Örömmel vesszük javaslataikat, észrevételeiket, előre vivő kritikáikat, ugyanakkor elvárjuk a kompetenciahatárok betartását. A szülőknek is tiszteletben kell tartani az elfogadott iskolai Házirendet, nem szólhatnak bele szakmai kérdésekbe, értékelésbe, ugyanakkor őket érdeklő szakmai kérdéseket tehetnek fel a pedagógusoknak, melyre kielégítő választ kell kapniuk. A szülők konkrétan és igen hatékonyan felléphetnek érdekeik érvényesítésében az Iskolaszéken és az SZMK-n keresztül.

Nevelőmunkánk eredményességéhez segítséget adunk, s kell, hogy kapjunk a szülőktől. Kérjük aktív részvételüket, őszinte és segítő véleményüket az iskola rendezvényein, szülői értekezleteken, fogadóórákon, a nevelési problémák őszinte feltárását, a közös megoldás keresésében való részvételt. Iskolai alapítványunkon keresztül oktatásunk, felszereltségünk javításában anyagi segítségüket várjuk.

Iskolánkban hetente (az órarendbe építve) és évente több alkalommal fogadóórát és szülői értekezletet tartunk az éves munkatervben meghatározottak szerinti időpontban.

A leendő 1. osztályosok szüleinek minden év februárjában tájékoztatót, ezt követően nyílt napot rendezünk, ahol megismerhetik nevelési elveinket és képzésünk jellemzőit, a beiratkozás után szülői értekezletet is tartunk.

Minden év tavaszán az itt tanuló gyerekek szülei nyílt napokon láthatják gyermeküket a tanórán, s megismerhetik nevelési-oktatási módszereinket.

Minden év őszén a 8. osztályosok szüleinek továbbtanulási tájékoztatót tartunk.

Rendszeresen ülésezik a szülői munkaközösség (SZMK), az ott hallottakról az osztályok képviselői tájékoztatják szülőtársaikat.

Minden évben igény esetén szülő-tanár bált vagy egyéb összejövetelt rendezünk.

Ha bármi megbeszélnivaló van, úgy külön időpontban találkozhatnak a szülők és a pedagógusok egymással.

6.2. Tanulói részvétel, diákönkormányzat (a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái)

Iskolánkban jól működő diákönkormányzat dolgozik. Munkájukat pedagógus segíti, aki kapcsolatot tart a diáksággal és a nevelőtestülettel, az iskolavezetéssel. Vezetőségük rendszeresen ülésezik, az ott elhangzottakat az osztályok diákképviselői közvetítik társaik felé, illetve az osztályok gondjait, kéréseit, ötleteit a vezetőség felé.

Évente egy alkalommal diákközgyűlést tartunk.

A diákönkormányzat külön SZMSZ szerint működik.

6.3. Iskolaszék

Iskolánkban az iskolaszék a jogszabályokban meghatározottak szerint működik, ahol a szülők, a diákok, a pedagógusok és az önkormányzat képviselői találkozhatnak egymással, megbeszélhetik az iskola életével kapcsolatos ügyeket, javaslatokat fogalmazznak meg, fogadnak el, segítve az iskola működését.

7. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az eszközök és felszerelések jegyzékét a fenntartóval együtt –pénzügyi lehetőségek függvényében– a jogszabályban leírtak szerint alakítottuk ki. Az eszközök és felszerelések fejlesztése, beszerzése évente folyamatosan történik.

8. A pedagógiai program legitimációja

a.) A nevelési program és helyi tanterv érvényességi ideje, felülvizsgálata

Az iskola a 2004/2005-ös tanévben nevelési programját a képzés teljes szakaszára, helyi tantervét az első évfolyamon felmenő rendszerben vezeti be.

Ezen pedagógiai program visszavonásig érvényes.

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója
- a pedagógusok szakmai közössége
- az iskolaszék
- a fenntartó.

A módosítást a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A módosítást a jóváhagyás utáni tanévtől felmenő rendszerben kell bevezetni.

b.) Nyilvánosság

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az iskolai könyvtárban és az iskolatitkár irodájában.

HELYI TANTERV

1. Az iskola képzési rendje

1.1. Képzési specialitások, irányok

Iskolánk 8 évfolyamos általános iskola. Az érvényes törvények, rendeletek és a kéttannyelvűs irányelv alapján készült helyi tantervünk szerint oktatunk. Ha a tanuló felvételt nyert a mi iskolánkba, akkor számára kötelező az adott tanterv és óraterv szerinti tanulás, mely a szabadon választott órákat is tartalmazza.

Minden évfolyamon tantárgyakat tanítunk. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyakat és óraszámait a mellékelt táblázat mutatja.

Óratervünk kéthetes, ciklusos (A hét, B hét).

Iskolánk 1989 szeptembere óta magyar-német két tanítási nyelvű oktatást folytat. Ennek ellenére minden tantárgy tananyagát, követelményét a tanulóknak magyar nyelven is el kell sajátítaniuk, de mellette bizonyos szakkifejezéseket is megtanulnak német nyelven. Német nyelven az alábbi tantárgyakat oktatjuk:

német játék-beszélgetés	1-2. évfolyamon	(csoportbontásban)
német nyelv	3-8. évfolyamon	(csoportbontásban)
rajz	1-4. évfolyamon	
éneke-zene	1-4. évfolyamon	
környezetismeret	4. évfolyamon	(csoportbontásban)
természetismeret	5. évfolyamon	(csoportbontásban)
országismeret	5-8. évfolyamon	(csoportbontásban)
német nyelvű irodalom	6-8. évfolyamon	(csoportbontásban)
testnevelés	1-8. évfolyamon.	

A magyar, matematika és testnevelés tantárgyak óraszámait részben csoportbontásban oktatjuk (1. tantárgyak rendszere), mely a tanítás-tanulás hatékonyságát növeli.

A harmadik évfolyamtól a technika-, a negyedik évfolyamtól az informatikaórákat csoportbontásban, ötödik évfolyamtól a testnevelés tantárgyat évfolyam szinten lány-fiú bontásban tanítjuk. (A nemek aránya miatt előfordulhat, hogy más bontást alkalmazunk.)

1.2. A nyelvi képzés szakaszai

1.2.1. A nevelő-oktató munka bevezető szakasza (1-2. évfolyam)

A képzés első szakaszában lehetőségeinket figyelembe véve a tantárgyakat ún. tantárgycsoportban oktatjuk.

A 6-8 éves gyerekek életkori sajátossága a kíváncsiság, a nagyfokú tanulási kedv, és a közlési kényszer. Mindez megfelelő feltételeket nyújt a korai nyelvtanuláshoz. E korosztály -fogékonyságban és eredményekben- messze felülmúlja a felnőtteket, ugyanis a beszédkedvüket még nem akadályozza a gátlás. Fáradhatatlanul ismételtetik és próbálgatják a hallott beszédet, nem szégyenkeznek és nem félnek az egyes hibázások miatt. Számukra a tanulás is egyfajta játék, ezért nagy jelentőségű a helyes módszerek megválasztása. Legfőbb alapelvünk a játékosság.

A nyelvi elemeket a gyerekek konkrét tevékenységeken keresztül ismerik meg. A nyelvi órák rendszeres kísérői ezért a mozgás, zene, ritmus, tánc s a különféle manuális tevékenységek. A tanulási folyamatba a kicsik összes érzékelési területét bevonjuk.

A gyerekek csak hallás után tanulnak, a hallási ingert mindig egy konkrét dologhoz kell kötni, ezért a hallott nyelvi elemeket célszerű egy jelhez kapcsolni, mely segíti a rögzítést, a felidézést. Az óravezetés kizárólag német nyelvű.

A fordítást tudatosan elkerüljük. Így később a megtanult nyelvi elemeket ösztönösen, gondolkodás nélkül tudják majd összerakni, ugyanúgy, mint az anyanyelv tanulása során is. A gyerekek természetesen tudják a szavak, kifejezések jelentését. A megértetés a tanár feladata, sokirányú szemléltetéssel, mimikával, metakommunikációval.

A helyes motiváció kialakítására azért törekszünk, mert ha a nyelvtanulás kezdeti szakaszában a játékoság miatt sikerül a tanulási kedvet felkeltenünk, akkor később, a felső tagozatban, ahol már a nyelv tanulása egyre fáradtságosabb tanulási munkát fog jelenteni, ez a korán megalapozott tudásvágy és tanulási kedv átsegítheti őket a nehézségeken.

A nyelvtanulás olyan alapképességek kialakítását célozza meg, melyeknek köszönhetően könnyebben sajátítja el az idegen nyelvet.

A bevezető szakaszban nem tanítjuk a gyerekeket írni és olvasni németül, de ezek alapozása már megkezdődik. Nem tudatosítjuk a nyelvtani szabályokat sem, csak akkor, amikor már magyar nyelvtanból az adott fogalom ismerős lesz. Így akarjuk elkerülni a fölösleges megerőltetést. Fő feladat a beszéd, a bő szókinccs megteremtésével. Főleg főneveket tanulnak a mindennapi élethez kapcsolódó témakörökben. A mondatalkotás csak a tanár által megadott mondatok ismétlésében valósul meg, ekkor még önálló mondatalkotásra nem képesek. A nyelvtani szerkezeteket is a beszéden keresztül sajátítják el. A helyes nyelvtani modelleket úgy használják, hogy nem tudják, milyen nyelvtani jelenséggel van dolguk.

Nagy súlyt fektetünk a helyes kiejtés tanítására. Rendszeres feladat a hangképzés, az intonáció, a ritmus fejlesztése.

Az első osztályosok a legnagyobb eredményt a megértésben érik el. A tanév végére teljes mértékben képesek követni a német óravezetést, a tehetségesebbek a kommunikáció egyszerűbb szintjén képesek reagálni, de metakommunikációs segítséggel mindegyik képes az önmegértetésre.

Második évfolyamon megismerkednek egyszerű képtörténetekkel, mesékkel. A második félévben a már elsajátított szavak szóképes olvasása következik, megalapozva az olvasástanítást. Ezzel megkezdődik az olvasástanítás a második évfolyamon, és írni is ekkor kezdenek. A német ábécét megtanítjuk, az új betűket fokozatosan vezetjük be, és még nagyon játékosan.

1.2.2. A nevelő-oktató munka kezdő szakasza (3-4. évfolyam)

Az írás-olvasás, nyelvtanítás bevezető szakasza folytatódik a harmadik-negyedik évfolyamokon. A bevezető szakaszban elsajátított szókinccset tovább bővítjük, szóbeli és írásbeli szövegalkotást is tanítunk. A szóbeli szövegalkotásnál kisebb fogalmazás megíratásával is próbálkozunk. Harmadikban találkozunk első nyelvkönyvünkkel.

Negyedikben már idegen szöveg, mese, hosszabb történet, ifjúsági regény feldolgozásával is megpróbálkozunk. A beszédet még mindig kiemelt feladatnak tekintjük. Ebben a szakaszban éri a legtöbb siker és a legtöbb kudarc is a gyerekeket és a pedagógusokat. A tanulók már sokat tudnak, de még többet szeretnének, ám tudásuknak mennyiségi és minőségi korlátai

vannak. A gyerekekben kiépült egy belső motiváció, büszkék arra, hogy képesek gondolataikat egy idegen nyelven kifejezni. Már nem elégszenek meg az egyszerű mondatokkal, bátran használnak összetett mondat szerkezeteket, bonyolultabb nyelvtani szerkezeteket, de ez fokozott hibalehetőségeket is rejt. Ezért itt már a nyelvtanítás fokozottan előtérbe kerül. A nyelvtan azonban nem válhat önálló tananyaggá, hanem a beszédből, az egyes anyagrészekből származtatjuk. Nem nyelvtani szabályokat kiválóan fújó, hanem német nyelven beszélni tudó tanulókat akarunk képezni.

1.2.3. A nevelő-oktató munka alapozó szakasza (5-6. évfolyam)

Ebben a tanulási szakaszban előtérbe kerülnek a szakkifejezések, az egyes tantárgyak szakszókincsének megalapozása folyik, felkészítve őket a tudományos gondolkodásra, a tantárgyak nyelvezetén történő kommunikációra.

Az alsó tagozat játékos, kevésbé tudatos, érzelemcentrikus nyelvtanulásából az ötödik évfolyam vezet át a felső tagozat tudatos, a nyelvi fogalmakkal, fogalomrendszerekkel folyamatosan operáló nyelvtanulásába. Ezen a képzési szakaszon már több nyelvtani elem is belép, de még mindig a kommunikációt tekintjük kiemelt feladatnak. A szókincsbővítést és a nyelvtani elemek tudatos használatát segítik a német nyelvű irodalom és az országismeret tantárgyak is.

Az alapozó szakasz végén mérjük a tanulók német nyelvtudását, és ez, valamint az előző évek tanulmányi munkája, hozzáállása alapján a következő szakaszban a csoportbontásban változások lehetnek.

1.2.4. A nevelő-oktató munka fejlesztő szakasza (7-8. évfolyam)

A képzés végére a jobb képességű és szorgalmas tanulóknak el kell jutniuk az Európai Tanács B1 nyelvi szintjéig.

1.3. Az osztályba és csoportba sorolás elvei és rendje

1.3.1. Az osztályba sorolás rendje

Az első osztályok kialakításánál szempont, hogy a fiúk és lányok létszámának aránya közel azonos legyen.

Felsőbb évfolyamok esetén nem megoldható és nem is indokolt a másik osztályba történő átiratkozás.

Ha intézményünkbe más iskolából, külföldről –csak német nyelvterületen tanult diákot tudunk felvenni- kerül át hozzánk tanuló, az osztálylétszám dönti el a tanuló osztályát.

1.3.2. A csoportbontás elvei

Az első évfolyamtól a német nyelvet csoportbontásban tanítjuk. Az ekkor kialakuló csoportok tagjai véletlenszerűen kerülnek össze. Előfordulhat, hogy pedagógiai okok miatt a csoportok összetétele változik. (L. alapozó szakasz vége.)

A csoportbontásban tanított tantárgyaknál a németórák csoportjai szerint marad az osztályok bontása.

Az 1-4. évfolyamon technika- és számítástechnika-órákon a tanulók besorolása a német nyelvi csoportbontás szerint történik. E tárgyaknál felső tagozaton törekszünk a nemek szerinti csoportbontásra.

A testnevelésórákat 5. osztálytól évfolyam szinten fiú-lány bontásban tartjuk. (A nemek aránya miatt más bontás is lehetséges.)

A fenti csoportbontási elv esetenként az órarend függvénye is lehet.

1.4. Iskolánkba történő bekerülés

1.4.1. Bekerülés az első osztályokba

A nagyarányú túljelentkezés miatt az első évfolyamra válogatjuk a gyerekeket. A válogató foglalkozásokra a hivatalosan elrendelt budapesti beiratkozási időpont előtt kb. 4-6 héttel kerül sor.

A válogatót öt helyszínen öt pedagógus végzi. A tanárok előre elkészített értékelő lapon minősítik a gyerekek tevékenységét, majd ráírják, hogy felvennék, vagy nem. Azokat a jelentkezőket vesszük fel, akik a legjobb arányban kaptak "Igen"-eket. A foglalkozások befejeztével kerülnek az igenek-nemek összesítésre az igazgató vagy helyettese jelenlétében. Azonos igen-nem esetén a mérlegelésnél figyelembe kell venni, hogy nehezebb vagy könnyebb feladatra kapott-e igent a gyermek, valamint arra, hogy ilyen esetben előnyt élvezzenek a zuglói, illetve a testvérgyerekek.

Az érintett szülőket a válogató eredményéről írásban értesítjük.

Az eredményeket az érintett, érdeklődő szülőknek megmutatjuk, azokat egy évig őrizzük.

A válogatón minden tanévben más, de jellegében hasonló feladatokat kell elvégezni. A tanítók egyénenként, párosával vagy csoportosan foglalkoznak a gyerekekkel és nagy empátiával, életkori sajátosságaikat figyelembe véve, játékosan, jó légkörben.

A feladatok a következők:

1. helyszín

Vizsgálati szempont: a gyermek fantáziája, kombinációs készsége, színkultúrája, ceruzafogása, vonalvezetése, irányok felismerése, kapcsolatfelvétel, közös játékban való részvétel.

Feladat: Rajz kiegészítése saját elképzelése vagy utasítás szerint, vagy önálló rajz, vagy a kép kiszínezése stb. Esetleg a kiegészítésről beszéljen. Közös játék.

2. helyszín

Vizsgálati szempont: memória, logikai készség, mennyiségi fogalmak (több-kevesebb, ugyanannyi, 5-ös számkörön belüli számfogalom tisztázása).

Feladatok: Logikai készlet lapjaival csoportosítás tetszőleges, de kellően indokolt szempontok, vagy a pedagógus által megadott szempontok alapján. Pálcikákból kirakott kép visszaidézése, kirakása, letakarás után. Csoportok kialakítása korongokkal, pálcikákkal. Csoportosítás folytatása.

3. helyszín

Vizsgálati szempont: Dyslexiára és dysgráfiára utaló jelek kiszűrésére alkalmas tesztek elvégeztetése, feladatértés.

Feladatok: Pszichológiai teszt a figyelem terjedelmének vizsgálatára, időre végzett feladat, közben mérve a mennyiséget és a hibaszázalékot, ábra másolása, sorozat, irányok felismerése, együttműködési készség megfigyelése.

4. helyszín

Vizsgálati szempont: a szöveghallás és a zenei hallás, ritmusérzék vizsgálata, valamint annak megfigyelése, milyen a gyermek mozgáskoordinációja.

Feladatok: Logopédiai szósor (Gósy Mária-féle), egyre bővülő mondatok, a gyermek számára ismeretlen értelmű vagy tartalmú (pl. halandzsa) szöveg visszamondása, utánzás, mozgáskoordinációs feladatok.

5. helyszín

Vizsgálati szempont: a beszédkészség, a szókincs gazdagság, a hangcserék, beszédhibák kiszűrése, beszédhanghallás megfigyelése, tartalmi összefüggések vizsgálata.

Feladat: kapcsolatfelvételtől, beszélgetéstől kiindulva társalgás a tanítóval, mese folytatása, ismert mese elmesélése/befejezése, hasonló hangzású, de más értelmű szavak jelentésének felismerése kép alapján, szavak hangoztatása stb.

1.4.2. Bekerülés második évfolyamtól

Külföldről vagy más magyarországi iskolából érkező tanuló felvétele egyéni mérlegelés alapján történik. Az iskolánkba jelentkező tanulókat meghallgatjuk magyar, matematika és német nyelv tantárgyakból, és legtöbbször írásban is megkérdezzük. Külföldről érkező tanulók esetén (mivel a magyar nyelvvel vannak nehézségeik) javasoljuk az utolsó külföldön elvégzett és bizonyítvánnyal igazolt évfolyamot iskolánkban megismételni, amiről bizonyítványt adunk, a tanév közben a diák munkáját, haladását –ugyanúgy, mint a többi tanulónál- folyamatosan értékeljük.

Iskolánkba egyébként csak jó, jeles, kitűnő bizonyítvánnyal, illetve példás vagy jó magatartással, szorgalommal rendelkező tanulókat veszünk át.

1.5. Továbbhaladás az iskolában

A továbbhaladás feltételeit a tantárgyak tantervében rögzítjük.

A tanuló a hiányzásai miatt vagy a szülő kérésére évfolyamot ismételhet.

1.6. A tantárgyak rendszere, heti óraszámok

A táblázatból látszik a tantárgyak rendszere és óraszámuk. A tanulók képzése alatt értékeljük még magatartásukat, szorgalmukat, s munkáik külalakját. A tantárgyak tantervében megjelenítjük az egyes témakörök óraszámát, tartalmát, a továbbhaladás feltételét és a taneszközök választásának elvét.

Testnevelés 1-4. évfolyamig a heti óra felmenő rendszerben a 2011/2012. tanévtől egy órával emelkedik.

Dőlt betűvel, számmal a német nyelvű órákat, zárójelben az összes óraszámából a bontott órák számát jelöltük.

Tantárgyak	1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Magyar nyelv és irodalom	8 (3)							
Magyar nyelv		4 (3)	3 (2)	3 (2)	2	2	2	2
Magyar irodalom		4	4	4	2	2	2	2
Történelem és társadalomismeret					2	2	2	2
<i>Német nyelv</i>	5 (5)	5 (5)	5 (5)	5 (5)	5 (5)	5 (5)	5 (5)	5 (5)
<i>Német nyelvű irodalom</i>						1 (1)	0,5 (0,5)	0,5 (0,5)
Matematika	4 (2)	4 (2)	4 (2)	4 (2)	4	3	3	3
Környezetismeret	1	1	1	2 (2)				
Természetismeret					2 (2)	2		
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1,5	1,5	1	1	1	1
Rajz	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1
Technika és házt.ism.	1	1	1 (1)	1 (1)	1 (1)	1 (1)	1 (1)	1 (1)
<i>Testnevelés</i>	4	3	4	3	2,5	2,5 (2,5)	2,5	2,5
Osztályfőnöki				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc						1		
Hon- és népismeret					1			
Informatika/ könyvtárismeret.				1 (1)	1 (1)	1 (1)	1 (1)	1 (1)
Ember- és társadalomismeret, etika							0,5	
Mozgókép- és médiaismeret								0,5
<i>Országismeret</i>					1 (1)	1 (1)	1 (1)	1 (1)
Összesen	25	24	25	26,5	26,5	26,5	29	29

1.7. Nem szakrendszerű oktatás

A közoktatási törvény 8.§ értelmében a bevezető és a kezdő szakaszban, továbbá - a 2008/2009. tanévtől felmenőben - az alapozó szakasz kötelező (22,5 óra/hét) és nem kötelező (5,625 óra/hét) tanórai foglalkozása időkeretének minimum 25 %-ában, azaz 7,03 óra/hét időtartamban nem szakrendszerű oktatás, míg a fennmaradó időkeretben és a fejlesztő szakaszban szakrendszerű oktatás folyik. Az alapozó szakaszban felmenőben megszűnik a nem szakrendszerű oktatás a 2010/2011. tanévtől.

Ezen 7 óra/hét alatt képesség- és készségfejlesztés, a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése folyik. A kulcskompetenciák és a NAT-ban kiemelt fejlesztési feladatok (Énkép, önismeret; Hon- és népismeret; Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra; Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés; Gazdasági nevelés; Környezettudatosságra nevelés; A tanulás tanítása; Testi és lelki egészség; Felkészülés a felnőttlét szerepeire) az alábbi tantárgyak keretén belül valósul meg:

Tantárgy	Kompetencia	óraszám/hét
Német nyelv, német nyelven tanított tantárgyak	Idegen nyelvi kommunikáció Digitális kompetencia Hatékony, önálló tanulás Szociális és állampolgári kompetencia	4 óra
Matematika	Matematikai kompetencia Anyanyelvi kommunikáció Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia Hatékony, önálló tanulás Szociális és állampolgári kompetencia Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség	1 óra
Magyar nyelv, magyar irodalom	Anyanyelvi kommunikáció Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség Digitális kompetencia Hatékony, önálló tanulás Szociális és állampolgári kompetencia	1 óra
Történelem	Anyanyelvi kommunikáció Digitális kompetencia Hatékony, önálló tanulás Szociális és állampolgári kompetencia Matematikai kompetencia	0,5 óra
Természetismeret	Matematikai kompetencia Anyanyelvi kommunikáció Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia Idegen nyelvi kommunikáció Hatékony, önálló tanulás	0,5 óra

Szociális és állampolgári kompetencia
Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
Esztétkai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A kulcskompetenciák megalapozását, az alapkészségek és -képeségek fejlesztését a kompetencia alapú oktatás megvalósulása nagymértékben segíti, melynek alapelemei:

- a hasznosítható tudás,
- az ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés,
- az alkalmazáshoz szükséges attitűdök kialakítása.

A kulcskompetenciák megalapozásának, az alapkészségek és -képeségek fejlesztésének kiemelten javasolt módszerei, munkaformái:

- kooperatív tanulás,
- projektmódszer, projekt alapú oktatás (l. 1.8 pont),
- egyéni foglalkoztatás, páros munka, csoportmunka,
- differenciált, személyre szabott tanulásszervezés.

Ezek a módszerek és munkaformák alkalmasak arra, hogy a frontális osztálymunkát együttműködésen alapuló tanulási stratégiák váltsák fel.

1.8. Iskolai projektek

1.8.1. Téma napok

1.8.1.1. Tanulmányi kirándulás

Minden évfolyamon számára tervezett az éves kötelező tanulmányi kirándulás témája. 8 év alatt a tanulók végigjárják hazánk olyan nevezetes helyeit, melyek kulturális, helytörténeti, ökológiai szempontból jelentősek.

Ezek megvalósítása a szülői igény és finanszírozás esetén lehetséges.

Az osztályfőnöki munka fontos része a tanulmányi kirándulások tudatos és átgondolt megszervezése és lebonyolítása. A tanulmányi kirándulások nevelési célja: környezetünk védelme, szépítése, hazai tájaink intézményes védelme, Magyarország megismerése, a haza szeretetére, a magyar nép tiszteletére nevelés a tárgyi és írásos emlékek útján.

Mikor szeretjük hazánkat?

Ha ismerjük történelmét, szép tájait, városait, azok nevezetes épületeit, hazánk nagyjait, népünk életét, szokásait, művészetét és kultúráját.

Ajánlások:

1-2. osztály: A környezetismeret órához kapcsolódva közvetlen környezetünk, kerületünk megismerése. Séta a Városligetben, Zugló nevezetes épületei (Közlekedési Múzeum, Fővárosi Állat-és Növénykert).

3. osztály: A magyar irodalom és a környezetismeret órához kapcsolódva a főváros és közvetlen környezetének nevezetességei, nemzeti örökségeink (Parlament, Hősök tere, Budavár, Gellért-hegy, Vác Arborétum)

4. osztály: A magyar irodalom (történelmi olvasmányok), a környezetismeret (tájegységek), az osztályfőnöki (lakóhelyünk múltja, Zugló nevezetességei) órákhoz kapcsolódva népcsoportok és népszokások megismerése (Hollóháza, Kalocsa, Hollókő, Szentendre, Mezőkövesd, Budapest: Néprajzi Múzeum, Gödöllő).

5. osztály: A honismeret (Hollókő), a magyar irodalom (Petőfi Sándor életrajza - Budapest Petőfi Irodalmi Múzeum), a történelem (A magyar nép őstörténete, honfoglalás – Ópusztaszer), a környezetismeret (Magyarország hegységei – Budai-hegység) órákhoz kapcsolódó tananyag megismerése.

6. osztály: A magyar irodalom (a reneszánsz irodalma, történelmi regények), a történelem (Magyarország az újkor kezdetén, várháborúk hősei) tantárgyakhoz kapcsolódva Eger megismerése.

A történelem (reneszánsz kor, Mátyás király) tantárgyhoz kapcsolódva a Dunakanyar megismerése.

Az országismeret, a németórákhoz kapcsolódva Zsámbék megismerése.

Történelem (Magyarország az Árpádok idején, István király udvarában) tananyaghoz kapcsolódva Székesfehérvár vagy Veszprém megismerése.

7. osztály: A magyar irodalom (Csokonai V. Mihály életrajza) tantárgyhoz kapcsolódva Debrecen megismerése.

A történelem (a reformkor, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc Magyarországon, tavaszi-nyári hadjárat) tananyaghoz kapcsolódva Isaszeg, Kossuth Lajos fellépése és programja illetve Széchenyi István, a reformmozgalom elindítója, Sárospatak vagy Nagycenk megismerése.

A földrajz tantárgyhoz kapcsolódva a Zempléni-hegység megismerése.

8. osztály: A német, az országismeret tantárgyakhoz kapcsolódva a nagybörzsönyi tájház megtekintése.

A történelem tantárgyhoz kapcsolódva Magyarország a két világháború között és a Trianoni békeszerződés tananyag elsajátítása, Sopron városának megismerése.

A magyar irodalom tantárgyhoz kapcsolódva Leányfalu (Móricz Zsigmond életrajza), Szekszárd (Babits Mihály életrajza), Szeged (József Attila, Juhász Gyula életrajza), Nagyvárad (a Nyugat irodalma, Tamási Áron, Ady Endre életrajza) megismerése.

1.8.1.2. Aktuális évfordulók, események témanapja

Iskolánk névadója vagy az iskolai életünkkel kapcsolatos nevezetes évfordulók alkalmával az éves munkatervben megfogalmazott időben és tartalommal tartjuk a témanapot. (Iskolai élettől kapcsolatos évfordulók, Hajós Alfréd születésének, halálának kerek évfordulóit, MOA, MOB nap(ok), EU-s nap stb.)

1.8.1.3. Népi hagyományok ápolásának a témanapja

Kapcsolódva a hon- és népismeret műveltségterület közös követelményeihez, témanap keretében kívánjuk megerősíteni nemzeti kultúránk értékeit, hagyományait a tanulók interaktív tevékenységével.

1.8.1.4. Vizsgatréning (próbanyelvvizsga)

Minden tanévben a 8. évfolyamosoknak (a jó és jeles osztályzatúaknak, előválogatás alapján vagy szülői igény szerint) próbanyelvvizsgát tartunk, az eredményeket összevetjük a nyelvi jeggyel. A költségeket az iskola Hajós Alfréd Alapítványa vagy a szülők fizetik.

1.8.2. Projektek

1.8.2.1. Szelektív hulladékgyűjtés

A tiszta, egészséges környezet elérése érdekében államilag támogatott formában szelektív hulladékgyűjtési programot indítottunk a 2004/2005-ös tanévben. A projekt munkatervét az éves munkaterv tartalmazza.

1.8.2.2. Jeles napok

Az év során előforduló jeles napokról tevékenységsorozattal emlékezünk meg, melyet az aktuális munkaközösség az éves munkatervben megfogalmazottak szerint szervez.

1.8.2.3. Csereutak

Minden tanévben németországi iskolákkal csereutat szervezünk. Ennek célja az élő idegen nyelv használata anyanyelvi környezetben, illetve anyanyelvi gyerekekkel. A német csoport egy hetet tölt nálunk, illetve a mi iskolánk tanulói egy hetet töltenek Németországban. Amennyiben a németországi iskola(k) nem tudja(k) az adott évben vállalni a cserét, úgy Ausztriában egy hetes nyelvtanulási lehetőséget szervezünk tanulóink számára. (A csereutat a szülők finanszírozásával lehet megoldani.)

Nagy lehetőséget jelent tanulóinknak, hogy 1996 óta rendszeresen a németországi diákcserék. Ezek elsődleges célja természetesen a nyelvgyakorlás illetve –tanulás. Fontosnak tartjuk azonban nevelési szempontból is ezeket a kapcsolatokat. Egymás elfogadását, értekeinek megismerését, megbecsülését is szolgálják. Ezzel hozzájárulnak az európai szellemiség formálódásához. Tanulóink megismernek más szokásokat, kultúrát, egy kis bepillantást nyerhetnek Németország földrajzába és történelmébe. Nagy a felelősségük a cserében részt vevő diákoknak, fontos szerepük van abban, hogy milyen kép alakul ki a vendéglátóinkban rólunk, magyarokról, segíthetik ők is a téves előítéletek és elképzelések lebontását, illetve kialakulását.

1.8.2.4. Erdei iskola

A 3. és 4. osztályos tanulóknak erdei iskolában is lehetőségük van a tanultak gyakorlatban való alkalmazására. Ennek ideje és helyszíne az éves munkatervben fogalmazódik meg. (Ez a szülők finanszírozásával valósítható meg.)

2. A tanulók beszámoltatása, értékelése, feladatai

2.1. A számonkérés formái

A tanulók tanulmányi munkáját a pedagógusok sokféleképpen tudják ellenőrizni. A mainál is nagyobb jelentőséget tulajdonítunk a folyamatos tanórai ellenőrzésnek, hogy a tanuló, a tanár és a szülő is folyamatosan lássa az előrehaladást, illetve a menet közben adódó nehézségeket. Ellenőrizzük a házirendben foglaltak betartását, a tanuló ellenőrzőjét és tartalmát, felszerelését, viselkedését, feladatainak teljesítését, a projektnapokon való részvételét. Amennyiben a tanuló rendszeresen nem tud beszámolni tudásáról (hiányzás, vagy egyéb ok miatt), osztályozó vizsgát kell tennie. A vizsgabizottságot és a vizsga idejét, helyét az igazgató állapítja meg. Az elsajátítandó tananyagról, a követelményről a szaktanár írásban értesíti a tanulót. A vizsga –a tantárgytól függően- írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati részből áll.

2.1.1. Szóbeli számonkérés

Igyekszünk minél több szóbeli számonkérést alkalmazni.

A tantervben meghatározott tananyag számonkérése a következőképpen történhet: házi feladat ellenőrzése mennyiségileg és minőségileg, feleltetés, szabályok, memoriterek, kiselőadások,

csoportmunka, éneklés, szolmizálás, szituációs és közös játék és az órán hallottak számonkérése stb.

2.1.2. Írásbeli számonkérés

A számonkérés gyakran írásban történik.

Az írásbeli beszámoltatás formái különbözőek lehetnek. Típusai: témazáró dolgozatok, féléve(ke)t záró dolgozatok (ezek számát a helyi tantervben tantárgyanként megadjuk, és a tanmenetben is jelöljük), illetve írásbeli feleletek (röpdolgozatok), olvasónapló, házi dolgozatok, gyűjtőmunka (kiadásakor az értékelés módját közölni kell), szódolgozatok, mérési jegyzőkönyvek, informatikai, számítástechnikai munkák, esetenként a házi feladatra is adható érdemjegy stb.

Az írásbeli számonkérés egyik formája a mérés is. Ellenőrizzük a projektnapokról készült írásbeli munkákat is.

A témazáró, illetve féléveket záró dolgozatok megíratásának és javításának ideje 1-1 tanítási óra, ezek írását legkésőbb az összefoglaláskor a tanulók felé jelezni kell, a többi írásbeli számonkérés idejét a tananyag mennyisége és milyensége határozza meg, ezeket nem kell bejelenteni.

Ugyanazon a napon kettőnél több téma- ill. félévzáró dolgozat nem íratható. Az ütközéseket a tanár felé a diákoknak kell jelezniük a dolgozat bejelentésekor.

A téma- ill. félévzáró dolgozatokat a hiányzó tanulókkal lehetőség szerint meg kell íratni.

Javítódolgozatot esetenként -a tanár elbírálása szerint- lehet íratatni.

A munkaközösségek vagy a párhuzamos osztályban tanítók egyeztetik a témazáró/félévzáró dolgozatok feladatait és formáját.

A diagnosztikus számonkérés kivételével az írásbeli számonkérésekre adott érdemjegy bekerül a naplóba és a tanuló tájékoztatófüzetébe (ellenőrzőbe).

2.1.3. Egyéb számonkérési formák

A tanuló tanulási folyamata során vannak a fenti pontokhoz nem tartozó számonkérési formák, mint a manuális tevékenység (pl.: rajz, kézimunka, gyakorlati munka, prezentációk stb.), testnevelési gyakorlatok, tánc, kísérletek stb. számonkérése.

Ellenőrizzük a házirendben foglaltak betartását, a tanuló ellenőrzőjét és tartalmát, felszerelését, viselkedését, feladatainak teljesítését.

2.1.4. Mérések

Az évek óta működő és újonnan kidolgozandó mérési-értékelési tevékenységünk szerkezete az alábbi:

Iskolánk kapcsolódik a kerület mérési-értékelési rendszeréhez és az OKÉV-éhez. (L.: Tanév helyi rendje, Kerületi intézkedési terv)

Más külső méréseket is szervezünk: minden tanévben a 8. évfolyamosoknak (a jó és jeles osztályzatúaknak vagy szülői igény szerint) próbanyelvvizsgát tartunk, az eredményeket összevetjük a nyelvi jeggyel.

Lehetőség, illetve felkérés esetén külső mérésekben részt veszünk.

A mérések eredményeit elemezzük, összehasonlítjuk az előző évi tapasztalatokkal, az átlaggal, az eredmények alapján megfogalmazzuk feladatainkat, melyet megjelenítünk a következő év iskolai munkatervében, a munkaközösségi munkatervekben. Megvalósítását ellenőrizzük, értékeljük a félévi és év végi értékelő értekezleten, illetve új célokat tűzünk ki.

A fent említett méréseken kívül saját (belső) méréseket is kialakítottunk, illetve a visszatérő méréseket folytatjuk:

- első osztályban év elején elvégezzük a tanulók tanulási képességvizsgálatát – a szükséges esetekben
- minden alsós évfolyamon írásból, helyesírásból, olvasásból, szövegértésből év elején és év végén
- hangos olvasás mérése az 1. és a 4. évfolyamon, melyet minden tanév végén. Az igazgató és vagy helyettesei mérnek, értékelnek.
- Minden tanév 8. évfolyamos beiskolázása után elemezzük azokat az adatokat, hogy tanulóink milyen középiskolába nyertek felvételt, illetve hányadik helyen. Ezt az iskolatitkár készíti el, az adatokat az osztályfőnökök értékelik, s az évnnyitó értekezleten ismertetik.
- A 4. évfolyam végén német nyelvből írásbeli szintfelmérést, a 6., a 7. és a 8. évfolyamokon írásbeli, szóbeli szintfelmérést végzünk (DSD I. vizsga bevezetése a 2010/2011. tanévtől).

A belső mérések idejét, formáját, az érintett területet, tantárgyat az éves munkatervünkben rögzítjük.

A mérésekre –a diagnosztikus kivételével– érdemjegy adható.

2.2. A tanulók értékelése

A számonkérésnél, az értékelésnél ösztönözni, dicsérni kívánunk, mert a sikerélmény fontos a gyermek számára. Vigyázni kell az egyensúlyra, mert a csak sikerhez szoktatott gyermek nem bírja a kudarcot, és ez is személyiségtorzulást okozhat.

A tanulmányi munkát, a magatartást, a szorgalmat és 3. évfolyamtól külalakot is értékeljük.

Mindezek érdekében a tanulók különböző munkáikra, produktumaikra, megnyilvánulásaikra, kisjegyet, piros pontot, pluszt, mínuszt, nyomdat stb. kaphatnak, melynek érdemjegyre történő átváltásáról a tanév elején a pedagógusok tantárgyanként tájékoztatást adnak.

A 2. év végétől minden tantárgyat külön-külön osztályzattal értékelünk, természetesen a teljes tanév munkáját figyelembe véve. Az első félévi munka értékelő osztályzata tájékoztató jellegű. A 2. év végén a német játék-beszélgetés tantárgyat osztályzat helyett szövegesen értékeljük.

A téma- ill. félévzáró dolgozatok érdemjegyét a félévenkénti értékelésben annak megfelelően kell figyelembe venni, hogy az a többi osztályzathoz képest pozitív vagy negatív elmozdulást jelent-e. Ettől függően le- ill. felfelé kerekítünk.

A tanuló érdemjegyei, amelyek a naplóba is bekerülnek, egyenértékűek.

Iskolánkban nem tartalmi, hanem módszerbeli különbséget jelent a nem szakrendszerű oktatás, ezért a tanulók új tevékenységi formákban történő részvételét a tantárgyi tudásukkal együtt értékeljük.

A heti 1 illetve 0,5 órás tantárgyak esetében is félévenként legalább 3 jegyből állapítjuk meg az osztályzatot. Törekszünk arra, hogy ezek a jegyek szóbeli teljesítményt is mutassanak.

2.2.1. Magatartás

Példás (5)

- Ha a tanuló korának megfelelő önfegyelemre képes.
- Magatartásával, véleménynyilvánításával a közösségének példát mutat.
- Önként vagy megbízásból feladatokat vállal és azt pontosan, lelkiismeretesen végzi.
- Az iskolai normákat, értékeket ismeri, a házirendet betartja.
- Kapcsolataiban őszinte, egyenes, véleményt kulturált hangnemben nyilvánít.
- A felnőttekkel tisztelettudó, a társaival szemben udvarias.
- Fegyelmező intézkedésben -figyelmeztető, intő stb.- nem részesült.

Jó (4)

- Ha a tanuló a közösségnek általában megbízható, hasznos tagja.
- Órákon, szünetekben általában fegyelmezett.
- Az iskola házirendjét betartja, kulturáltan, tisztelettudóan viselkedik, társaival szemben is udvarias.
- Félévenként legfeljebb 1 figyelmeztetőt kapott.

Változó (3) a magatartása annak a tanulónak, akire az alábbiak bármelyike vonatkozik:

- Az iskola házirendjét, az együttélés szabályait többször megsérti.
- Társaival gyakran durva, trágár hangnemet használ, a felnőttekkel tiszteletlenül beszél.
- Néha késik, igazolatlan órája van.
- Ellenőrzőjét 1 hónap alatt többször nem tudja bemutatni, ill. általában rendszertelenül kezeli.
- Félévenként egynél több fegyelmező intézkedése van.
- Néha szélsőséges viselkedést enged meg magának.
- Az iskola és környezete berendezéseit, saját és mások felszerelését, tárgyait tönkreteszi, rongálja.
- A tanórán folyó munkát többször zavarja.

Rossz (2) a magatartása annak a tanulónak, aki a változónál (3) leírtakon kívül:

- az iskolai házirend ellen súlyosan ill. rendszeresen vét, ezért félévenként ötnél több fegyelmező intézkedésben részesült, vagy egy igazgatói fegyelmező intézkedésben is részesült, vagy fegyelmi eljárás volt ellene.
- Gyakran késik, több igazolatlan órája van.
- Szándékosan rongál.
- Folyamatosan dacos, ellenszegülő, tanáraival provokatív módon viselkedik, beszéde folyamatosan trágár.
- A tanórán folyó munkát rendszeresen és szándékosan zavarja.

2.2.2. Szorgalom

Példás (5)

- az a tanuló, aki kötelességeit pontosan teljesíti, feladatait mindig elkészíti, indokolt készségtelenségét jelenti, s hiányait minden esetben rövid időn belül pótolja. Az órákra megbízhatóan készül, képességeinek megfelelően teljesít.
- Rendszerben tartja iskolai felszerelését, azokat mindig elhozza, órán rendszeresen dolgozik.
- Szívesen vállalkozik szorgalmi feladatokra, kiselőadások megtartására, gyűjtőmunkát végez.
- Képességeihez mérten részt vesz tanulmányi versenyeken, kulturális programokban, sporteseményeken; iskolai rendezvényeken szerepet vállal.

Jó (4)

- akinek kötelességteljesítésében csak elvétve mutatkozik hiányosság.
- Akinek felszerelése rendszeres, csak ritkán fordul elő, hogy nem hoz felszerelést, vagy házi feladatot nem készít, nem készül.
- A tanórákon nem egyenletes aktivitással vesz részt.
- Képességeihez mérten jobb teljesítményre is képes lenne.

Változó (3)

- akinek kötelességteljesítése hullámzó.
- Akinek felszerelése nincs rendszerben.
- Gyakran nincs felszerelése, nem készít házi feladatot.
- Képességeihez mérten alul teljesít.

Hanyag (2)

- aki kötelességeit rendszeresen nem teljesíti.
- Felszerelése elhanyagolt, hiányos.
- Füzetét nem vezeti rendszeresen, házi feladatot csak ritkán készít, a tanórákon nem dolgozik.
- Képességeihez mérten minimálisat vagy annyit sem teljesít (pl. bukik).

2.2.3. Külalak

A 3. évfolyamtól minden tantárgyból év közben, értékeljük a külalakot is. Pl.: a témazáró dolgozatokat, a házi dolgozatokat, félévente legalább egyszer a füzetvezetést, a gyűjtőmunkát, s minden olyan munkát, melyet a tanuló készít.

Az értékelés formája a megfelelő aláhúzásával (szép, igényes; rendezett; megfelelő; gondatlan) történik.

A 4. évfolyam végétől osztályzatot adunk, melyet félévkor és év végén a félévi értesítőben, illetve a bizonyítványban külön jegyként jelenítünk meg, melyek a következők:

Jeles (5) / „Kiválóan teljesített”: ha írásbeli munkáinak külalakja gondos, írása rendezett, javítása kulturált, követhető, a megfelelő írószerszámot használja.

Jó (4) / Jól teljesített: ha írásbeli munkái rendezettek, írásának formája kifogásolható, javítása nem mindig megfelelő.

Közepes (3) / Megfelelően teljesített: ha írásbeli munkái rendetlenek, áttekinthetetlen, javítása nem megfelelő.

Gyenge(2) / Felzárkóztatásra szorul: írásbeli munkái szinte olvashatatlanok, rendetlenek, áttekinthetetlenek, piszkos, maszatos, javítása átfirkált.

2.2.4. A tanulmányi munka értékelése

2.2.4.1. Értékelés az első évfolyamon

2.2.4.1.1. Félévi értékelés

Magatartása	példás	jó	változó	rossz
Szorgalma	példás	jó	változó	hanyag
Társaihoz való viszonya	együttműködő		hangulatfüggő	zavarja társait
Magyar nyelv és irodalom				
Szókincse:		gazdag	korának megfelelő	kevés szóval fejezi ki magát
Betűfelismerése:		biztos	bizonytalan	gyenge
Összeolvasása:		biztos	néha téveszt	gyakran téveszt
Hangos olvasása:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sokszor téveszt
	szóképekben olvas	helyesen szótagol	tördeli a szavakat	betűzget
Betűk alakítása:		szabályos	néha eltér	szabálytalan
Betűk kapcsolása:		szabályos	néha eltér	szabálytalan
Másolása:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Tollbamondása:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Munkavégzése:		egyenletes	hangulatfüggő	passzív
Munkájának önellenőrzése:		megbízható	felületes	csak segítséggel
Matematika				
Számfogalma (0-10-ig)		biztos		bizonytalan
Műveletek végzésében	biztos, pontos	többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Szöveges feladatok megoldásában	kreatív	jártas	bizonytalan	
Jelek, számok írása:		szép	megfelelő	fejlesztendő
Munkavégzése:		egyenletes	hangulatfüggő	passzív
Munkájának önellenőrzése:		megbízható	felületes	csak segítséggel
Környezetismeret				
Környezetismeret tantárgyból		jól teljesített	megfelelően teljesített	felzárkóztatásra szorul
Német játék és beszélgetés				
A hallott szöveget		globálisan érti	segítséggel érti	nem érti
A tanult szavakat	ismeri, és helyesen használja	néhány hibával használja	sok hibával használja	
A verseket, kiszámolókat, gyermekdalokat	önállóan elmondja	kevés segítséggel mondja el	sok segítséggel mondja el	
Órai munkája	aktív	egyenletes	hangulatfüggő	passzív
Ének-zene (németül)				
A tanult dalokat		pontosan tudja	segítséggel tudja	
Ritmus visszaadása:		pontos	bizonytalan	
Rajz (németül)				
Munkái		szépek, igényesek	megfelelőek	
Technika				
Munkái		szépek, igényesek	megfelelőek	
Eszközhaználata:		megfelelő		segítségre szorul
Testnevelés (németül)				
A játékban való részvétele	aktív		változó	passzív
Labdás gyakorlatokban	kiváló	jó	megfelelő	gyenge

2.2.4.1.2. Év végi értékelés

Magatartása	példás	jó	változó	rossz
Szorgalma	példás	jó	változó	hanyag
Társaihoz való viszonya	együttműködő		hangulatfüggő	zavarja társait
1. Magyar nyelv és irodalom				
Hangos olvasása:	szólamokban olvas	szóképekben olvas	helyesen szótagol	tördeli a szavakat
Szövegértése:	kiemelkedő	pontos	felületes	fejlesztésre szorul
Betűk alakítása:		szabályos	néha eltér	szabálytalan
Betűk kapcsolása:		szabályos	néha eltér	szabálytalan
Másolása:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Tollbamondása:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Írása emlékezetből:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Munkavégzése:		egyenletes	hangulatfüggő	passzív
Munkájának önellenőrzése:		megbízható	felületes	csak segítséggel
2. Matematika				
Számfogalma (0-20-ig)		biztos		bizonytalan
Műveletek végzésében:	biztos, pontos	többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Szöveges feladatok megoldásában	kreatív	jártas	bizonytalan	
Jelek, számok írása		szép	megfelelő	fejlesztendő
Munkavégzése		egyenletes	hangulatfüggő	passzív
Munkájának önellenőrzése		megbízható	felületes	csak segítséggel
3. Környezetismeret				
Élő és élettelen természet alapismereteiben tájékozottsága		biztos	hiányos	nem elegendő
Testünk és életműködésünk ismereteiben tájékozottsága		biztos	hiányos	nem elegendő
4. Német játék és beszélgetés				
A hallott szöveget		globálisan érti	segítséggel érti	nem érti
A tanult szavakat	ismeri, és helyesen használja	néhány hibával használja	sok hibával használja	
A verseket, kiszámolókat, gyermekdalokat	önállóan elmondja	kevés segítséggel mondja el	sok segítséggel mondja el	
Órai munkája	aktív	egyenletes	hangulatfüggő	passzív
5. Ének-zene (németül)				
A tanult dalokat		pontosan tudja	pontatlanul tudja	nem tudja
Ritmus visszaadása		pontos	pontatlan	
6. Rajz (németül)				
Munkái		szépek, igényesek	megfelelőek	
7. Technika				
Munkái		szépek, igényesek	megfelelőek	
Közlekedési ismeretei		korának megfelelőek		nem megfelelőek
Eszközhasználat		megfelelő		segítségre szorul
8. Testnevelés (németül)				
A játékban való részvétel	aktív		változó	passzív
Labdás gyakorlatokban	kiváló	jó	megfelelő	gyenge
Támaszfeladatokban	kiváló	jó	megfelelő	gyenge
Atlétikai képessége	kiváló	jó	megfelelő	gyenge

2.2.4.2. Értékelés a második évfolyamon

Év közben a tanulók teljesítménye érdemjegyekkel, százalékokkal stb. értékelhető.

2.2.4.2.1. Félévi értékelés

Magatartása	példás	jó	változó	rossz
Szorgalma	példás	jó	változó	hanyag
Társaihoz való viszonya	együttműködő		hangulatfüggő	zavarja társait
Magyar nyelv és irodalom				
Hangos olvasása:	többnyire hibátlan	kevés hibával	sok hibával	
	folyamatos	szólamokban	szóképekben	tördeli a szavakat
Szövegértése:	kiemelkedő	többnyire pontos	felületes	fejlesztésre szorul
Memoriter:	élményszerű, pontos	pontos	pontatlan	bizonytalan
Másolása:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Tollbamondása:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Írása emlékeztetőből:		többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Írásának külalakja		igényes	elfogadható	rendezetlen
Munkavégzése:		egyenletes	hangulatfüggő	passzív
Munkájának önellenőrzése:		megbízható	felületes	csak segítséggel
Matematika				
Számfogalma (100-ig)		biztos		bizonytalan
Műveletek végzésében	biztos, pontos	többnyire hibátlan	kevés hibát ejt	sok hibát ejt
Szöveges feladatok megoldásában	kreatív	jártas	bizonytalan	
Munkavégzése:		egyenletes	hangulatfüggő	passzív
Munkájának önellenőrzése:		megbízható	felületes	csak segítséggel
Környezetismeret				
Az élő természet alapismereteiben tájékozottsága		biztos	hiányos	nem megfelelő
Német játék és beszélgetés				
A hallott szöveget	globálisan és részletekben is érti	globálisan érti	segítséggel érti	nem érti
A tanult szavakat	ismeri és helyesen használja	néhány hibával használja	sok hibával használja	nem ismeri
A verseket, kiszámolókat, gyermekdalokat	önállóan elmondja	kevés segítséggel mondja el	sok segítséggel mondja el	nem képes elmondani
Szóbeli mondatalkotásra	önállóan képes, kreatív	önállóan képes	segítséggel képes	nem képes
Órai munkája	aktív	egyenletes	hangulatfüggő	passzív
Ének-zene (németül)				
A tanult dalokat		pontosan tudja	pontatlanul tudja	nem tudja
Ritmus visszaadása:		pontos	pontatlan	
Rajz (németül)				
Munkái		szépek, igényesek	elfogadhatóak	rendezetlenek
Technika				
Munkái		szépek, igényesek	megfelelőek	
Eszközhasználat:		megfelelő		segítségre szorul
Testnevelés (németül)				
A játékokban való részvétele	aktív		változó	passzív
Labdás gyakorlatokban	kiváló	jó	megfelelő	gyenge
Támaszfeladatokban	kiváló	jó	megfelelő	gyenge
Atlétikai képessége	kiváló	jó	megfelelő	gyenge

2.2.4.2.2. Év végi értékelés

A tanulók értékelése osztályzattal történik, kivéve a német-játék beszélgetés tantárgyat: kiválóan megfelelt; jól megfelelt; megfelelt; gyenge; nem felelt meg kifejezések valamelyikével történik.

Az értékelés átváltása osztályzatra:

kiválóan megfelelt = 5 (jeles); jól megfelelt = 4 (jó); megfelelt = 3 (közepes); gyenge = 2 (elégséges); nem felelt meg = 1 (elégtelen)

2.2.4.2.3. Értékelés második év végétől

Tantárgyanként osztályzattal történik.

2.2.5. A görög nemzetiségi nyelv értékelése

A szöveges értékelés félévkor és év végén a második évfolyam félévéig a következő: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – felzárkóztatásra szorul.

Az értékelés második év végétől osztályzattal történik.

A görög nemzetiségi nyelv tanulásáról külön kétnyelvű bizonyítványt nem kap a tanuló, csupán a saját iskolájának magyar nyelvű bizonyítványába kap az adott évfolyamon egy bejegyzést:

„Görög nemz. nyelv .....(a megfelelő bejegyzés)”, a mi iskolánk értesítése alapján.

2.3. Feladatok otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez

A tanuló tanulmányi kötelezettségének akkor tud eleget tenni, ha taneszközeit magával hozza, a tanórán rendszeresen figyel, a munkába bekapcsolódik, a tanár utasításait maradéktalanul végrehajtja, és otthon (napköziben, tanulószobában) rendszeresen felkészül (szóbeli és írásbeli feladatait elvégzi) a következő tanórára.

Az otthoni felkészüléshez a tanórán kapja meg az elvégzendő feladatokat. Ennek mennyisége, tartalma és formája a tantárgy és a tananyag függvénye. A hétvégékre, szünetekre (kivéve nyári szünet) ugyanannyi házi feladat adható, mint más napokon.

A kötelező és az ajánlott olvasmányokat és feldolgozásuk határidejét a tanév elején közöljük a tanulókkal.

A hosszabb felkészülést igénylő munkák (házi dolgozatok, kiselőadások, projektek stb.) feldolgozásához, elkészítéséhez szükséges időt az adott tantárgyat tanító tanár határozza meg.

3. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának méréséhez a „Hungarofit” tesztet használjuk.

A mérés évi két alkalommal történik, melynek eredményeit november 30-áig, illetve június 15-éig elküldjük Dr. F. Mérey Ildikó főiskolai docensnek és az iskolaorvosnak.

4. A tankönyv-, a taneszközválasztás elvei

Az egyes évfolyamokon a tantárgyak tanításához-tanulásához szükséges tankönyveket, taneszközöket az iskola tantestületének szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve és a tankönyvkiadók, a taneszköz gyártók kínálata, valamint a minisztérium által kiadott tankönyvjegyzék és a kötelező taneszközjegyzék alapján. (Az Iskolaszék ezzel kapcsolatos jogosítványát az érvényes rendelet szerint gyakorolja.)

A választásnál az alábbi szempontokra figyelünk.

- Előnyben részesítjük azokat, melyek több éven keresztül használhatóak,
- illetve a tantárgyak tanításánál az egymásra épülő, felmenő rendszerben folyamatosságot nyújtó tankönyvcsaládokat.
- Stabilitásra törekszünk, új taneszközt, tankönyvet csak abban az esetben választunk, ha azzal az oktatás minőségét lényegesen javítani lehet.
- A taneszközök, a tankönyvek ára találkozzon az Iskolaszék egyetértésével.

A szükséges tankönyvekről, megvásárolandó taneszközökről a szülőket a tanévet megelőző iskolai év végéig a honlapon keresztül tájékoztatjuk. Azok beszerzése a szülők feladata.

